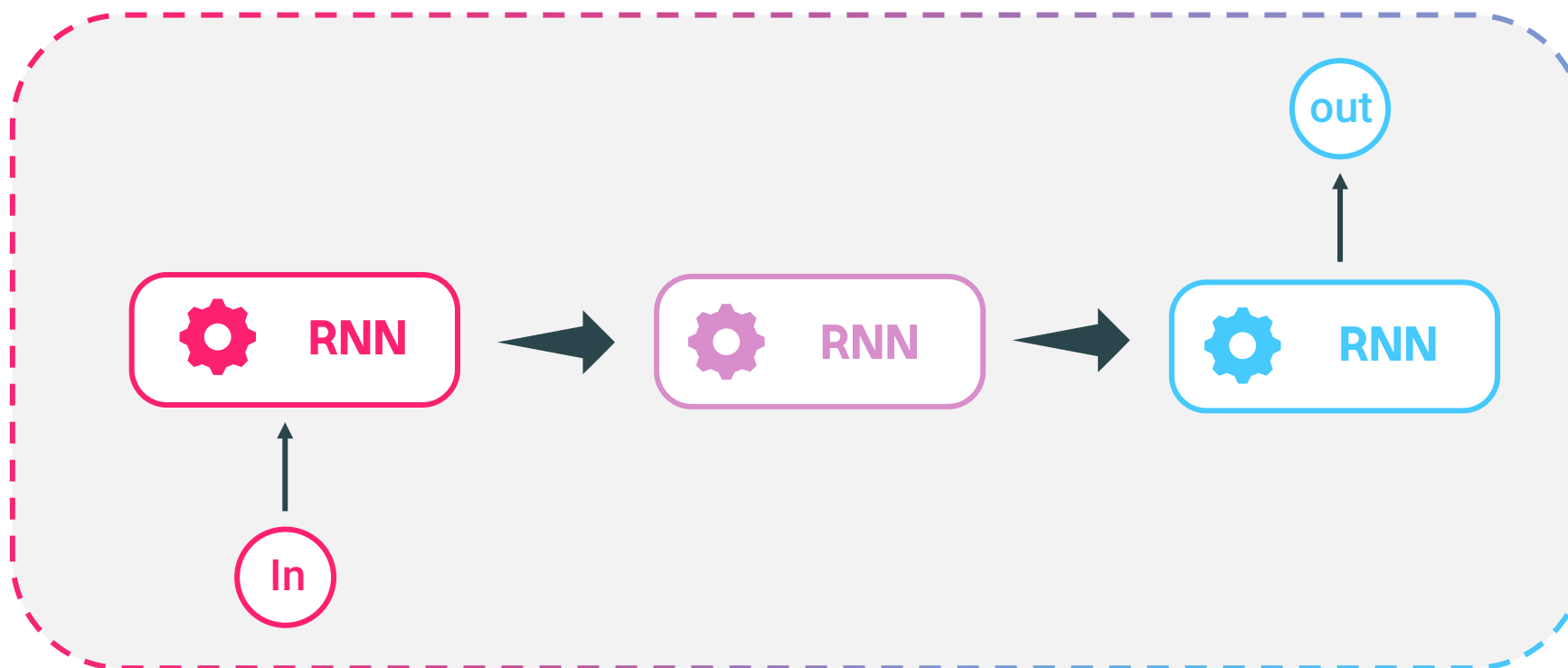

آکادمی رباتیک

دوره یادگیری عمیق پیشرفته - شبکه های بازگشتی

جلسه اول : مقدمات شبکه های بازگشتی

حامد قاسمی

دانشجوی دکتری هوش مصنوعی دانشگاه تهران

نحوه استفاده شما از دوره:

20 درصد ویدیو

20 درصد مرور شما

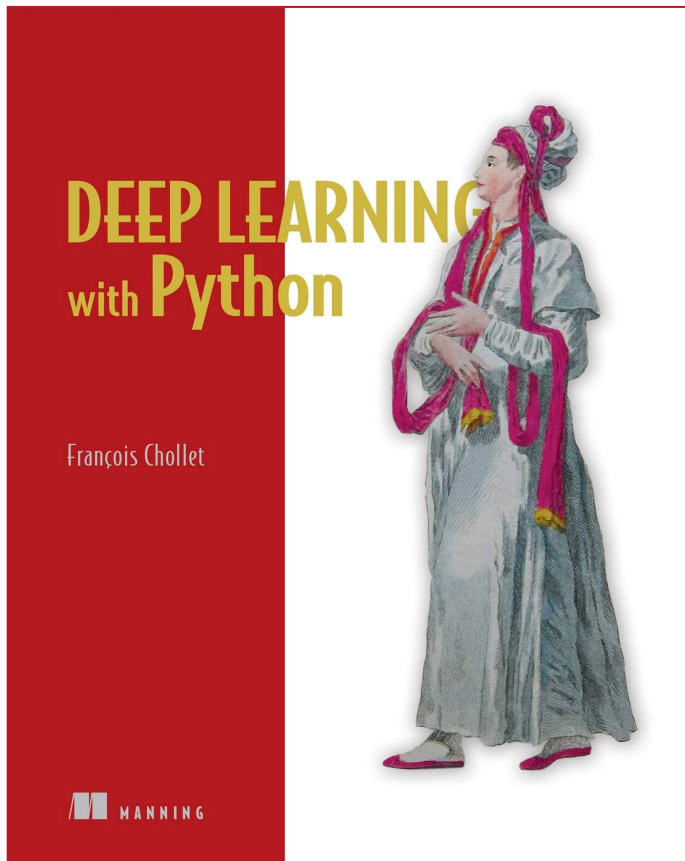
60 درصد حل تمرینات و فعالیت در گروه

خطای متداول

من روم همیشه توی گروه سوال بپرسم!

منابع مورد استفاده در دوره

CS224n

آنچه در این جلسه گفته خواهد شد :

بخش اول

❖ کاربرد شبکه های بازگشتی کجاست ؟

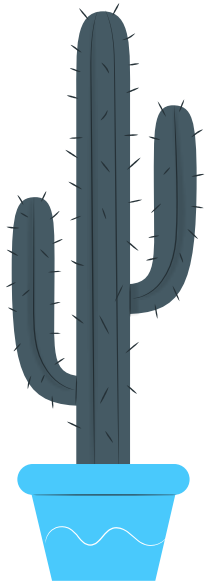
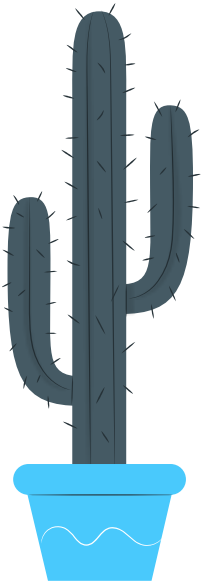
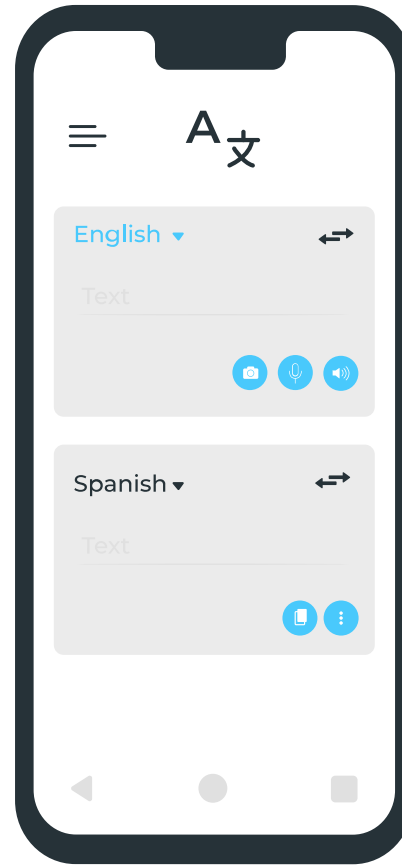
بخش دوم

❖ توضیح دقیق شبکه های بازگشتی

بخش سوم

❖ دو مثال ساده از این بزرگوار

بخش اول کاربرد شبکه های بازگشتی کجاست ؟

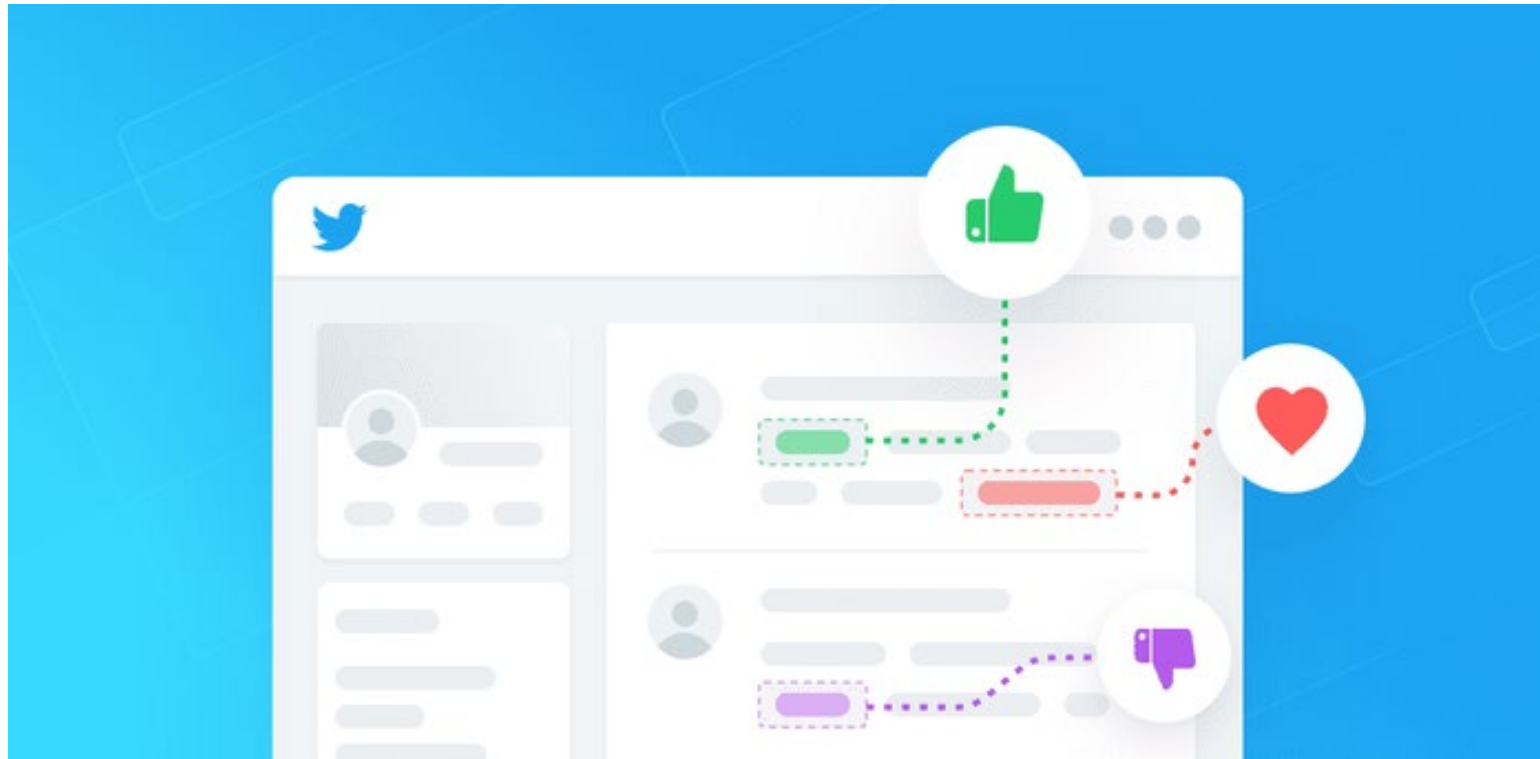

پردازش زبان طبیعی

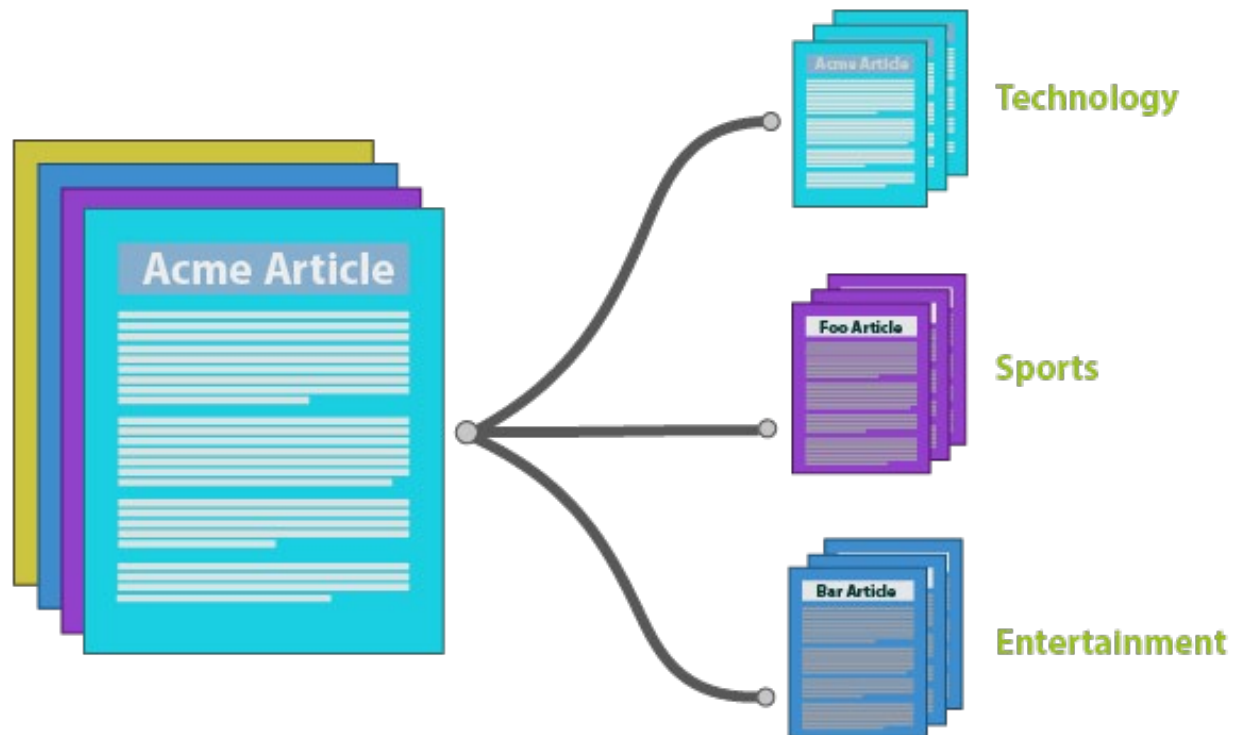
اشاره به زبان انسان

در مقابل زبان های برنامه نویسی مثل C

برخی از Task ها در پردازش زبان طبیعی

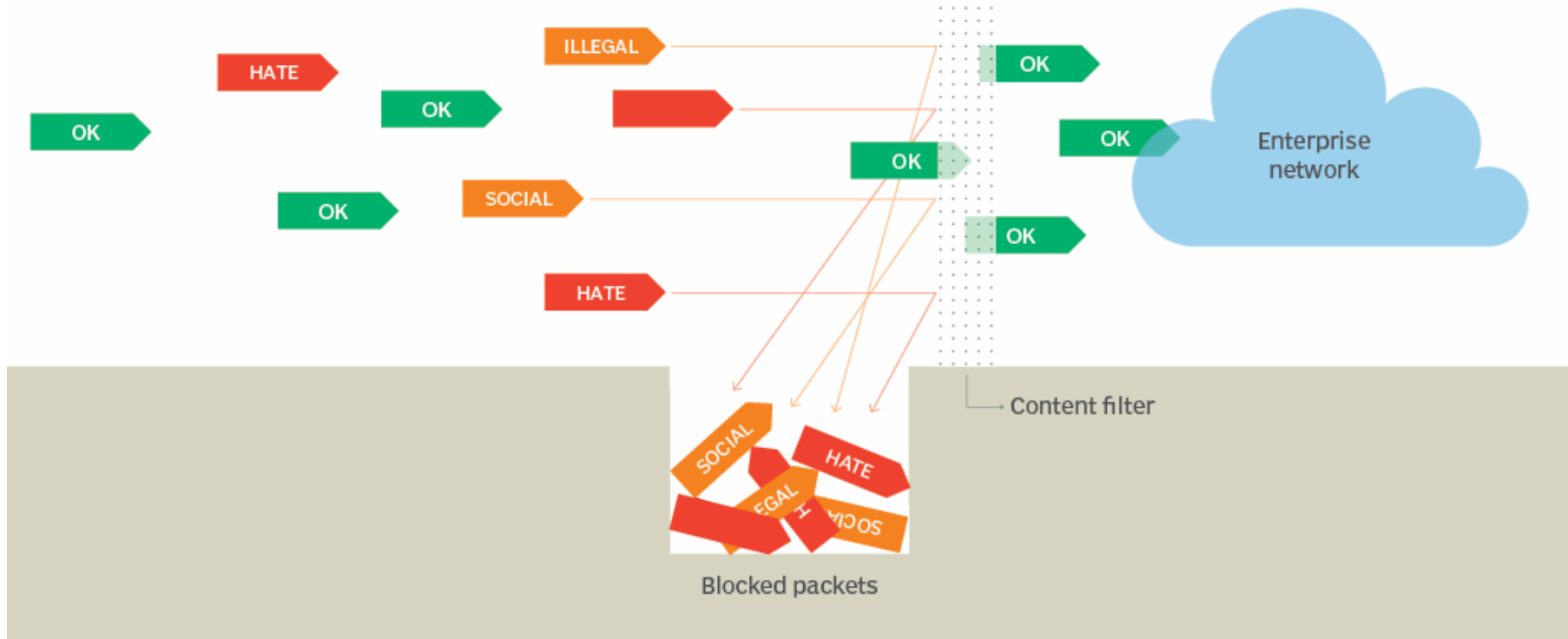

Text Classification ← موضوع متن چیست ؟

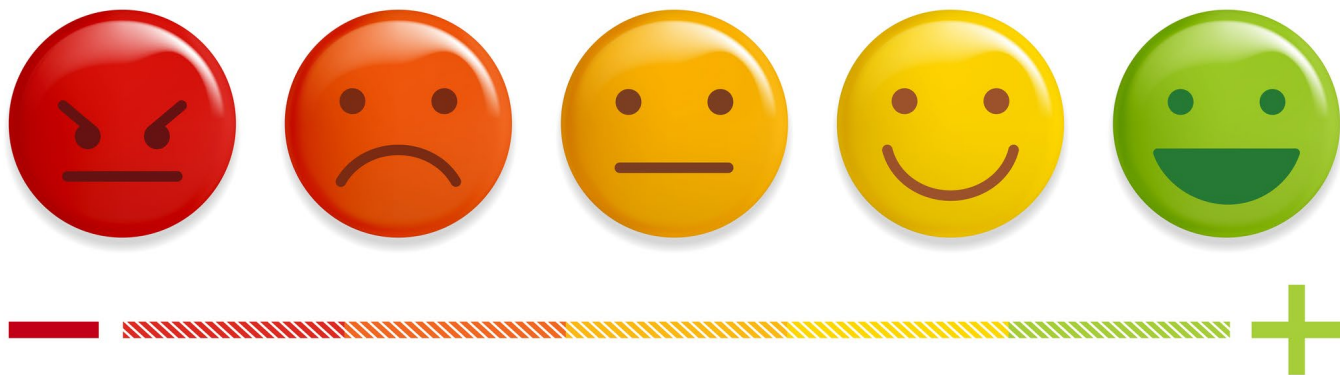

Content Filtering

متن حاوی توهین هست ؟ ←

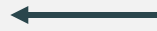

متن مثبت هست یا منفی؟ ← Sentiment Analysis

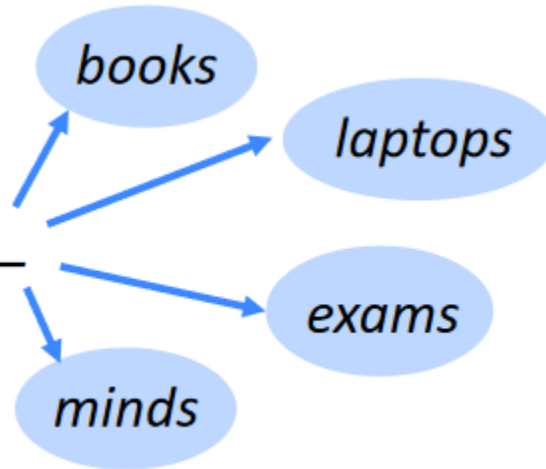

Language Modeling

کلمه بعدی چیه ؟

the students opened their

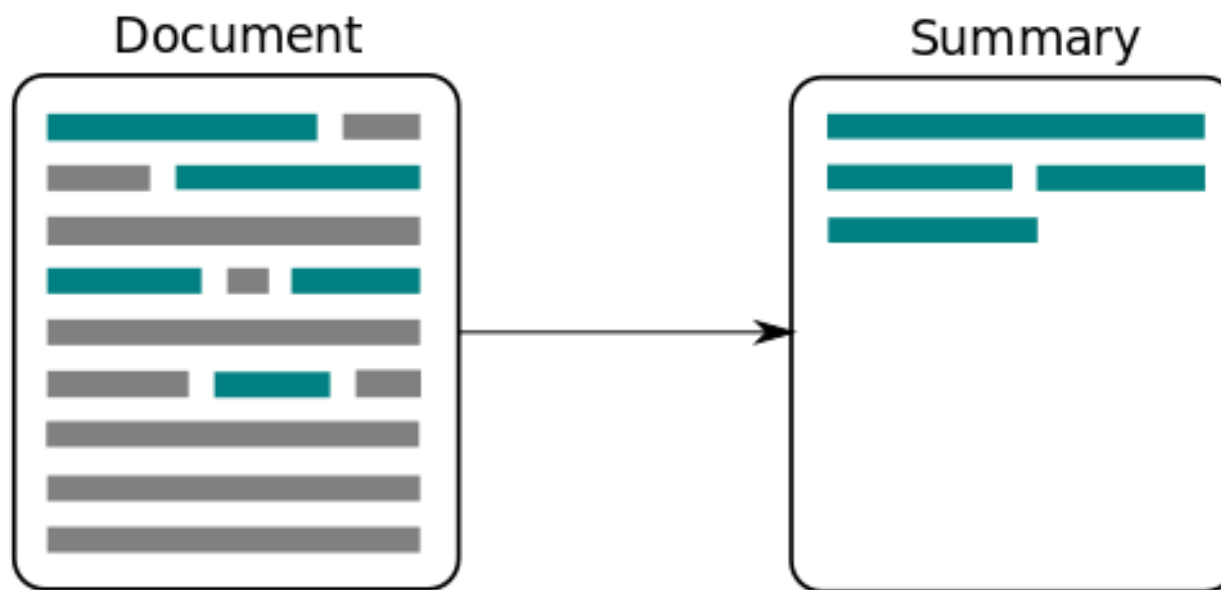
Translation

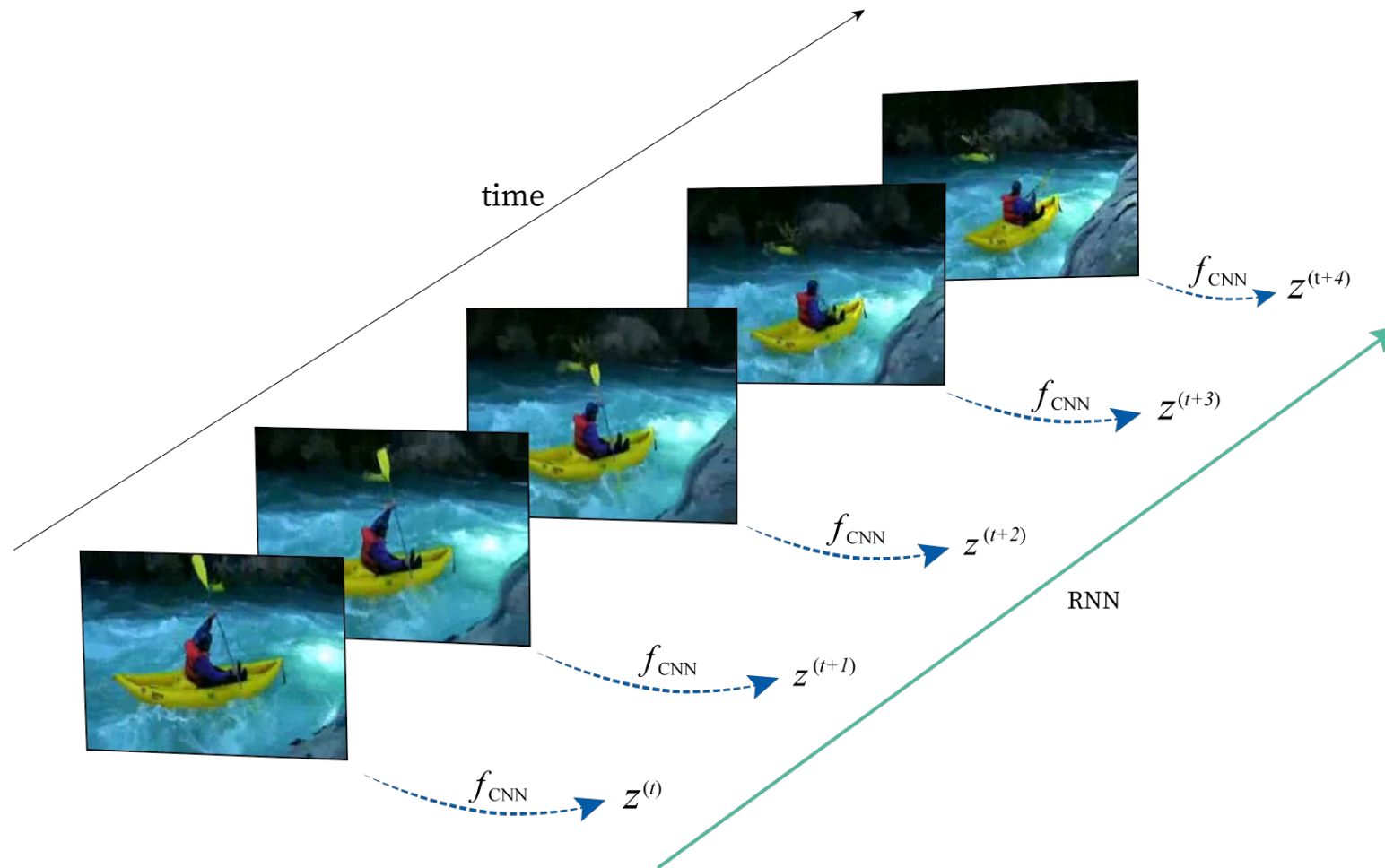
ترجمه متن به زبانی دیگر

خلاصه سازی یک متن در یک پارگراف ← Text Summarization

Video Classification

Time series forecasting

Speech Recognition

تا الان :

بخش اول

❖ کاربرد شبکه های بازگشتی کجاست ؟

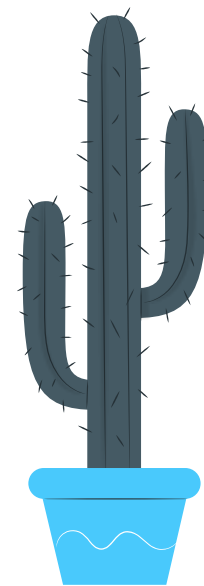
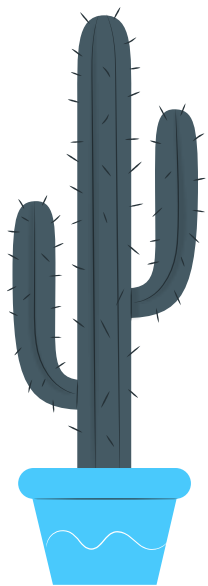
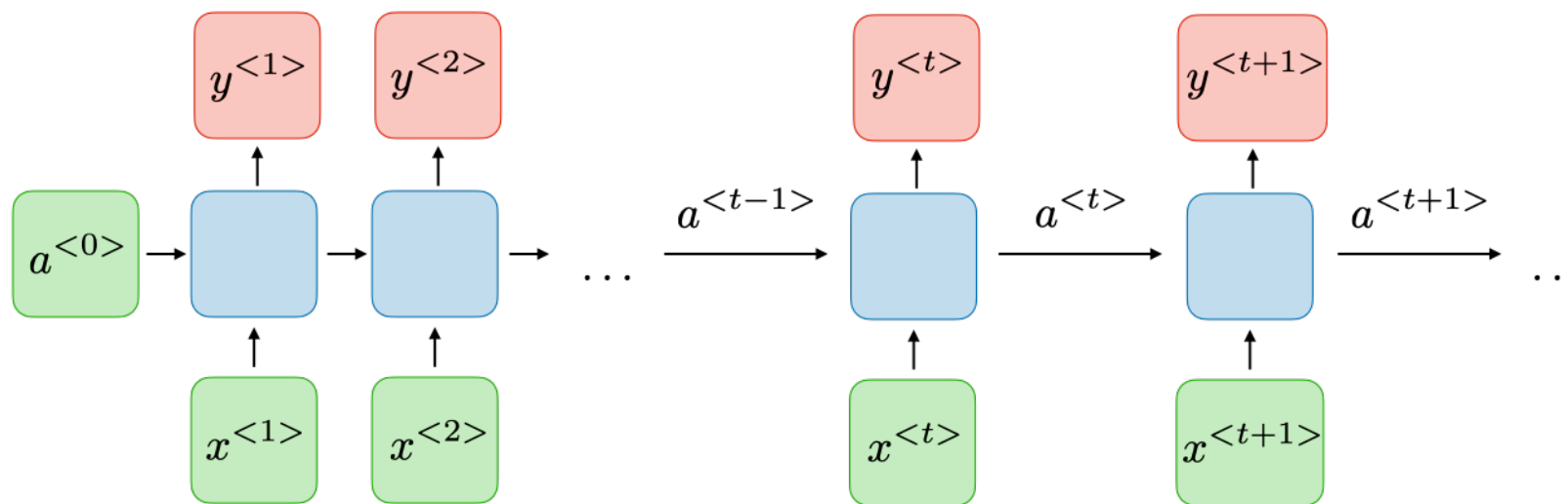
بخش دوم

❖ توضیح دقیق شبکه های بازگشتی

بخش سوم

❖ دو مثال ساده از این بزرگوار

بخش دوم : توضیح دقیق شبکه های بازگشتی

قبل از ادامه باید سه نکته و مفهوم مرور شود.

مفهوم Language Modeling

به صورت ساده پیشبینی کلمه بعدی است.

The Students Opened Their

books

Laptops

exams

minds

کمی رسمی تر :

اگر مجموعه کلمات x_1 و x_2 و ... و x_t را داشته باشیم ، احتمال $x^{(t+1)}$ را محاسبه کنیم.

$$P(x^{(t+1)} \mid x^{(t)}, \dots, x^{(1)})$$

$x^{(t+1)}$ میتواند هر واژه در دیکشنری V باشد.

$$V = \{w_1, \dots, w_{|V|}\}$$

LM ها کجا کاربرد داره ؟

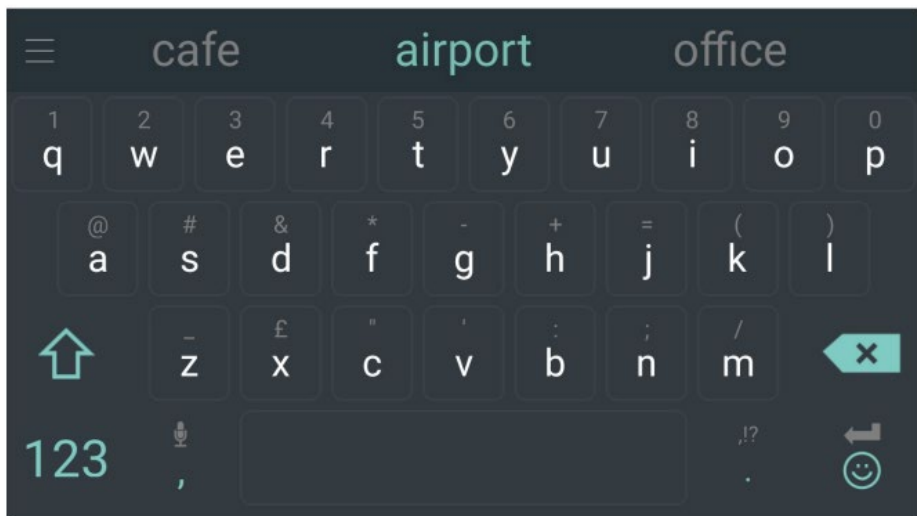
Google

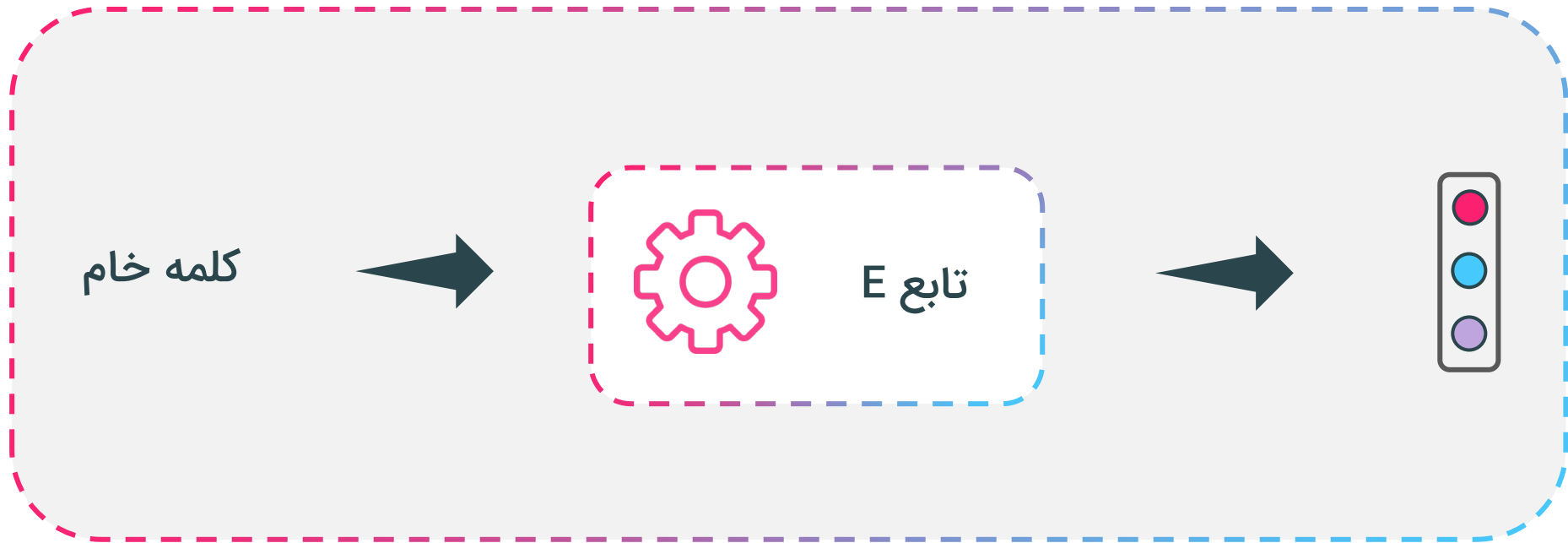
what is the |

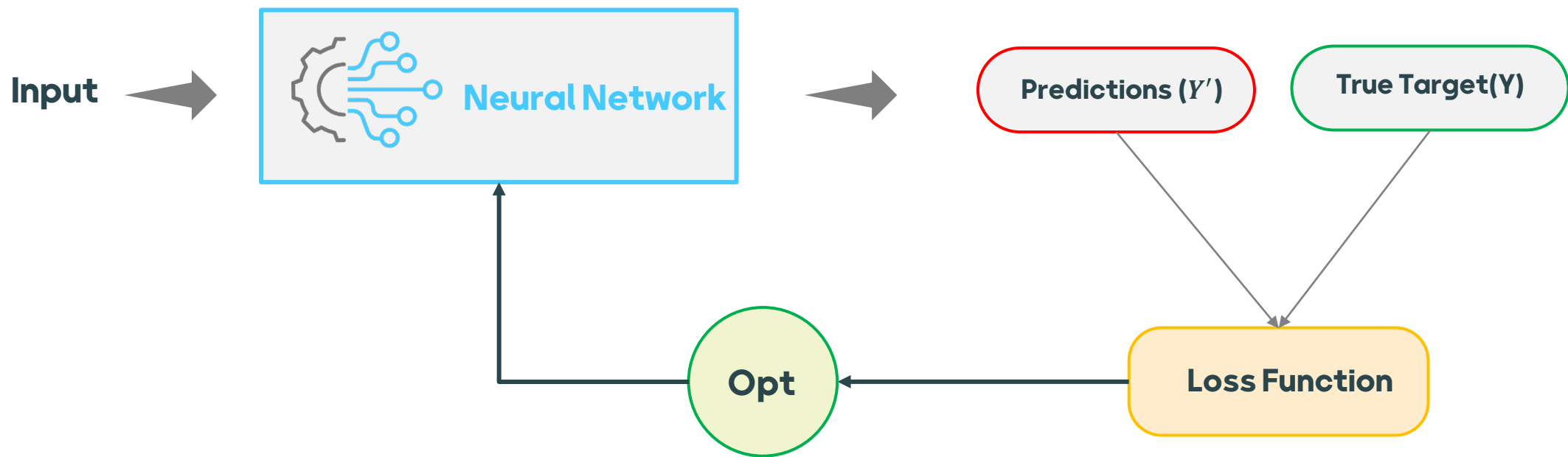
what is the **weather**
what is the **meaning of life**
what is the **dark web**
what is the **xfl**
what is the **doomsday clock**
what is the **weather today**
what is the **keto diet**
what is the **american dream**
what is the **speed of light**
what is the **bill of rights**

I'll meet you at the

دیگه بریم سر وقت اصل مطلب

تفاوت اصلی کجاست ؟

ما با یک ترتیبی از ورودی ها (داده ها) و یا خروجی ها روبرو هستیم.

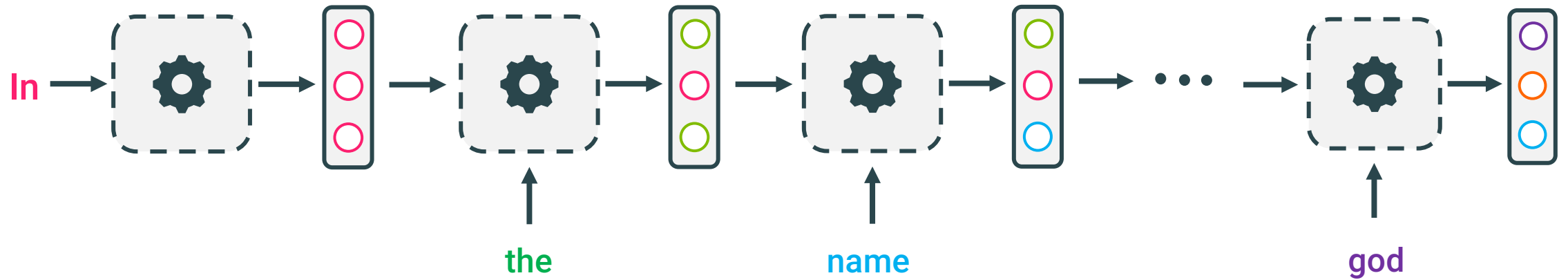
مثال

In the name of god

تفاوت اصلی کجاست ؟

و به خاطر جایگاه نیاز هست تا ما اینها رو به ترتیب پردازش کنیم.

به عبارت دیگر :

In the name of god

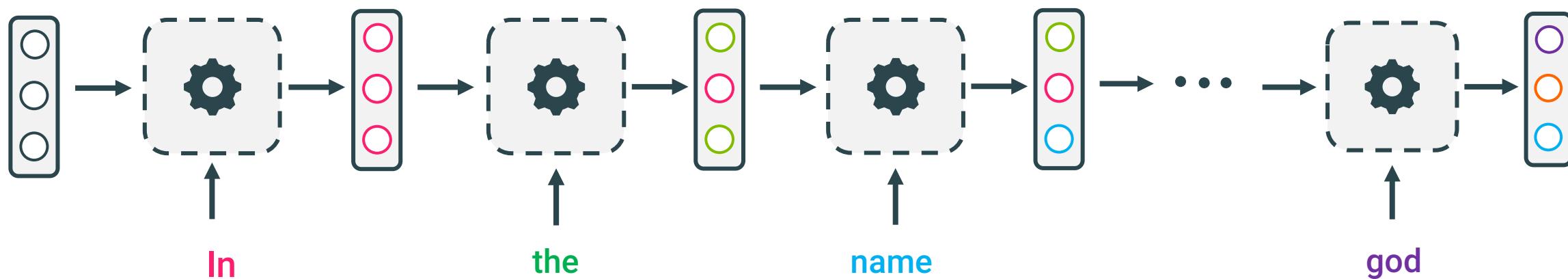
چند نکته :

به هر کدام از بردارهای پردازش شده **hidden State** می گوئیم.

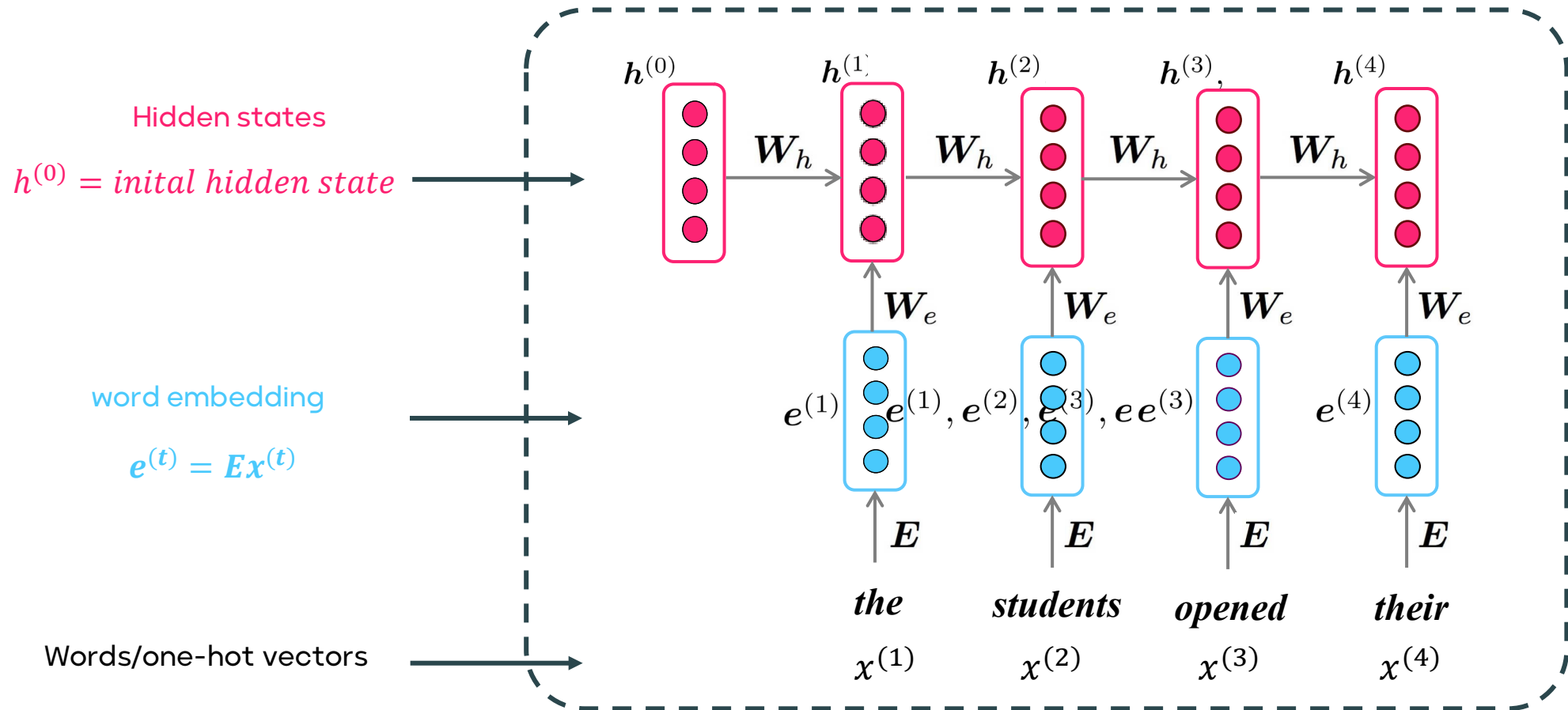
هر واحد پردازشی ما به جای یک ورودی ، دو ورودی دارد. خود کلمه و بردار **hidden state**
حاصل از پردازش کل خروجی های قبلی (به جز اولی که کار رو خراب کرده !)

چجور مشکل اولی رو حل کنیم؟

یه بردار رندوم در نظر میگیریم برای شروع که بتونیم فرمول بندی واحدی رو ارایه بدیم

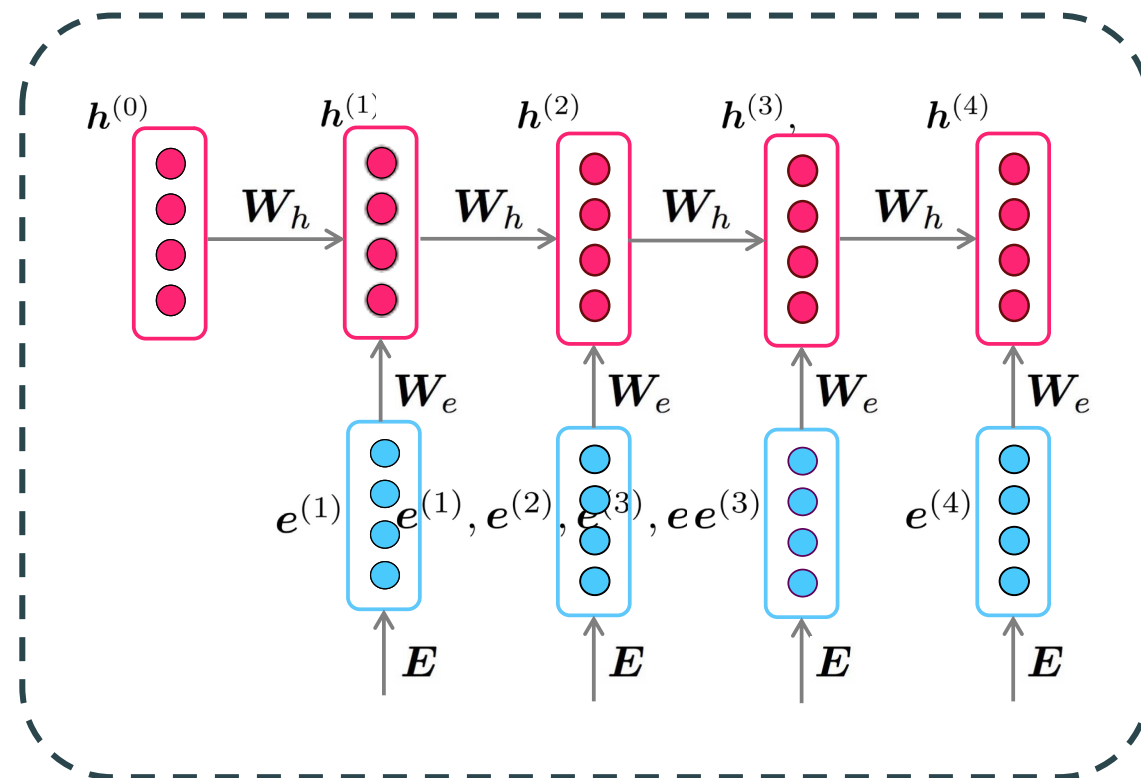

کمی رسمی تر :

رابطه ریاضی hidden state

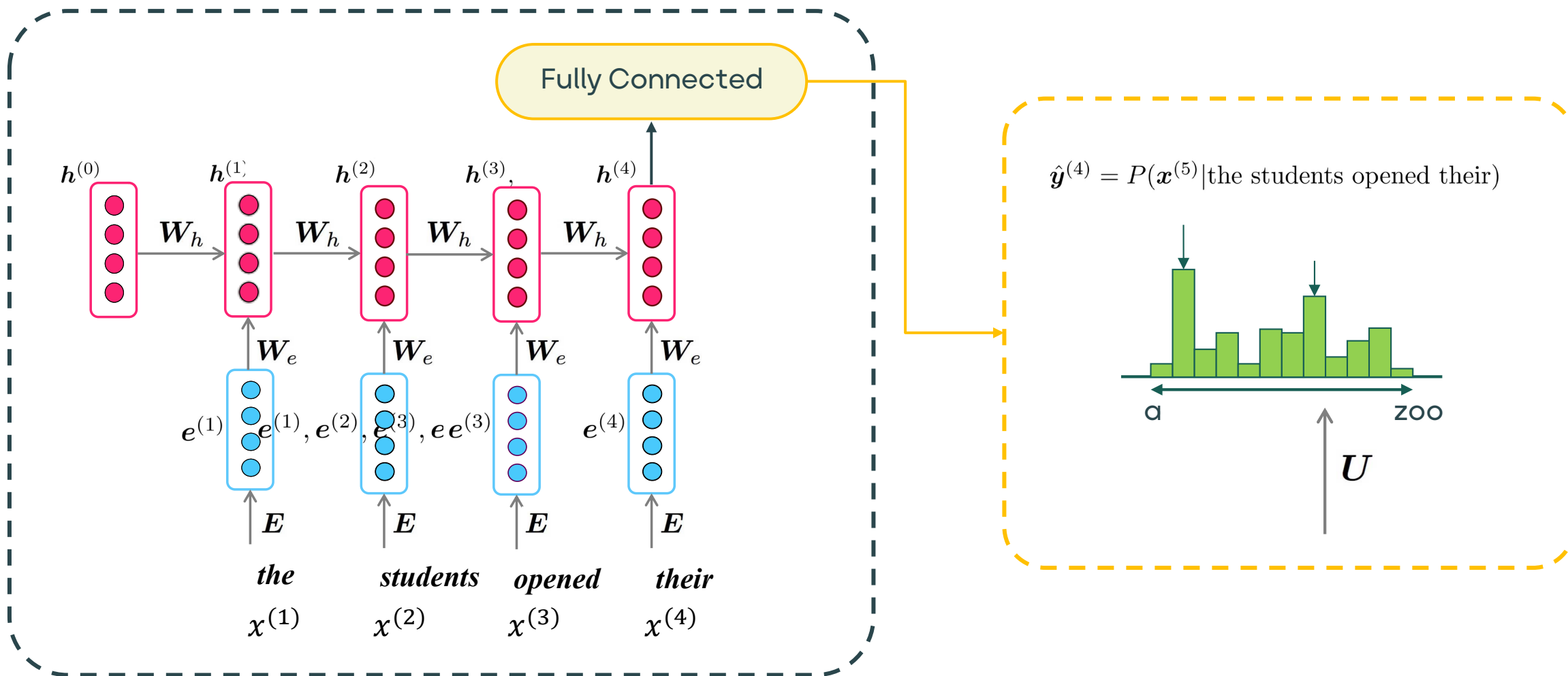
$$\mathbf{h}^{(t)} = \sigma(W_h \mathbf{h}^{(t-1)} + W_e e^{(t)} + \mathbf{b}_1)$$

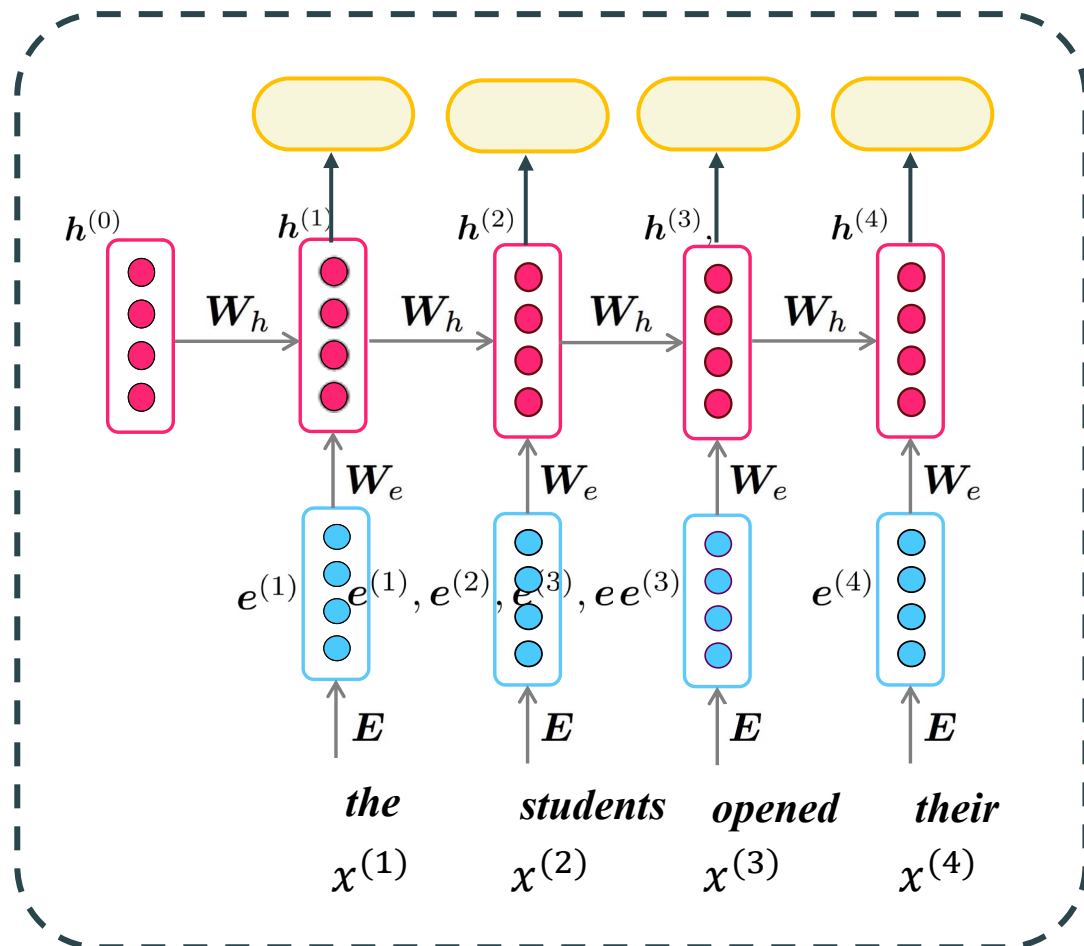
اوکی. حالا خروجی چی ؟ بردار hidden state که نون و آب همیشه برا ما !

اضافه کردن واحد پردازشی به آخرین بردار h

نکته : این واحد پردازشی میتواند به تمامی h ها وصل شود.

کجا کاربرد دارد این کار ؟

کلمات رو بخوایم به یه سری **Category** مشخص تقسیم کنیم.

اما فرآیند Training به چه شکل است ؟

محاسبه Loss

گام ۱: جمع آوری یک corpus بزرگ از نوشته ها که تشکیل شده از کلمات x_1 تا x_t

گام ۲: ورودی کلمات به مدل RNN و محاسبه y_t در هر گام زمانی (احتمالا کلمات)

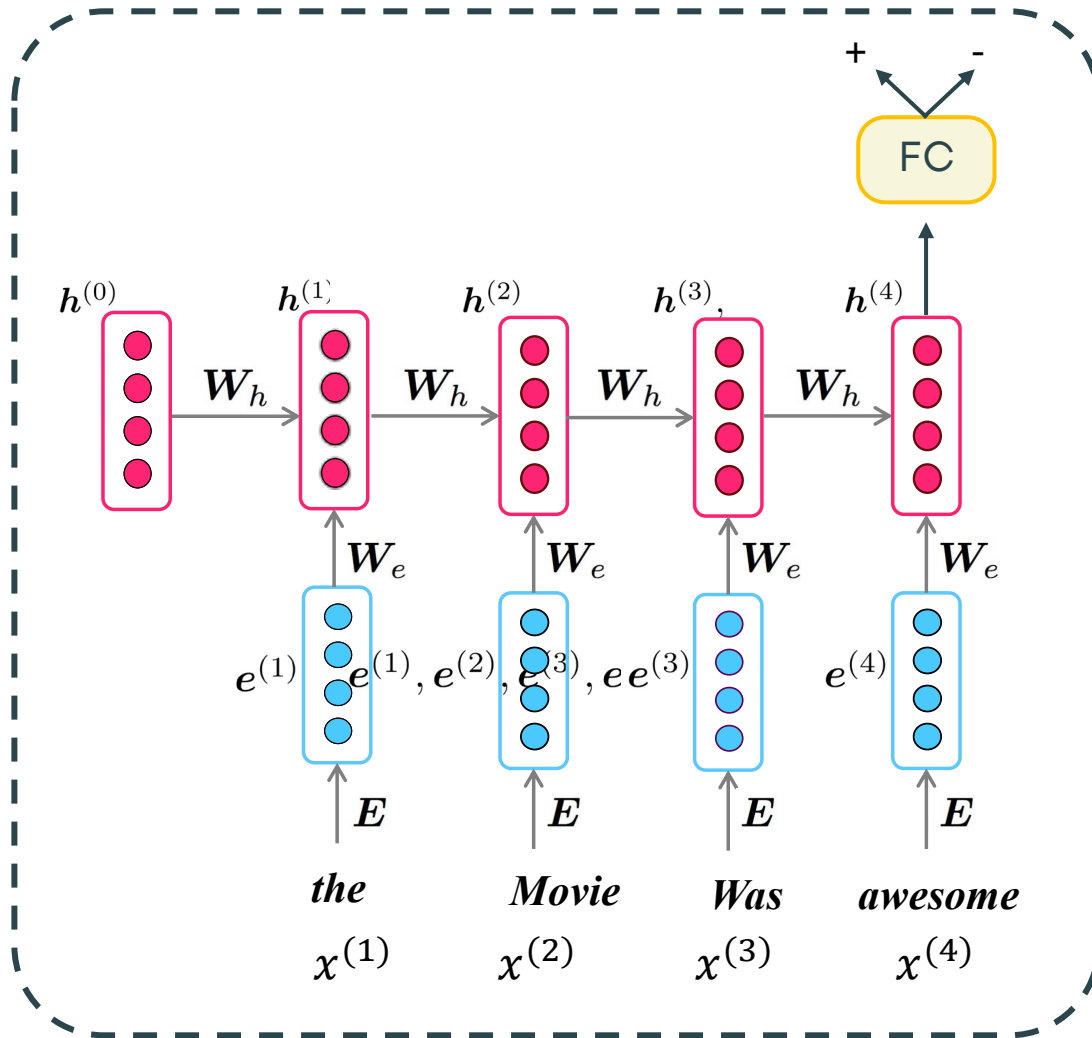
گام ۳: محاسبه Loss بین توزیع y_t و y_t واقعی

گام ۴: میانگین گیری Loss داده ها

Binary Classification

$$y = [0, 1]$$

$$\hat{y} = [0.3, 0.7]$$

$$J(\theta) = - \sum_{i=0}^1 y[i] \log \hat{y}[i] = -\log \hat{y}_c = -\log(0.7)$$

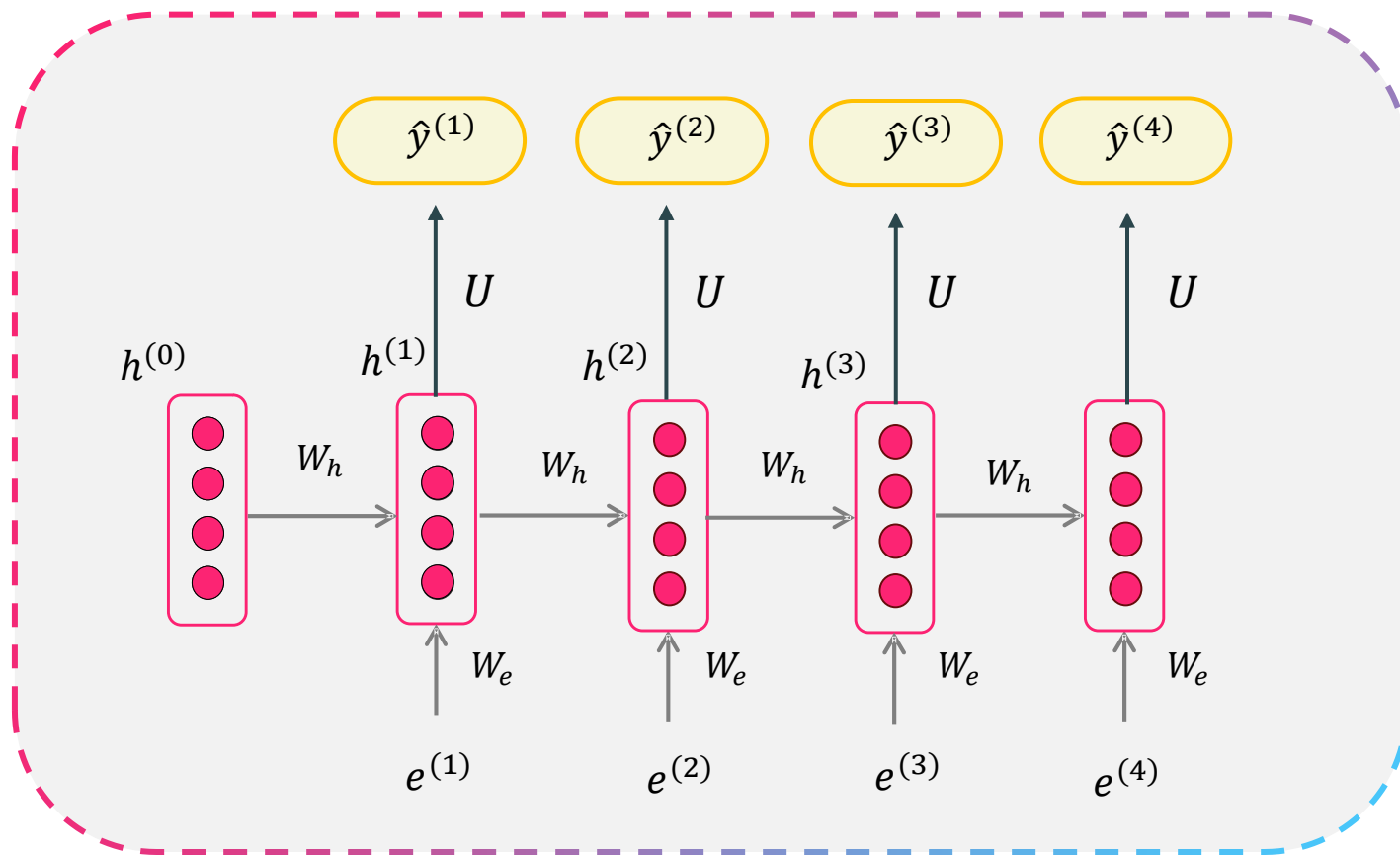
Loss اصلی : به میانگین روی تمام داده ها

$$J(\theta) = -\log \hat{y}_c$$

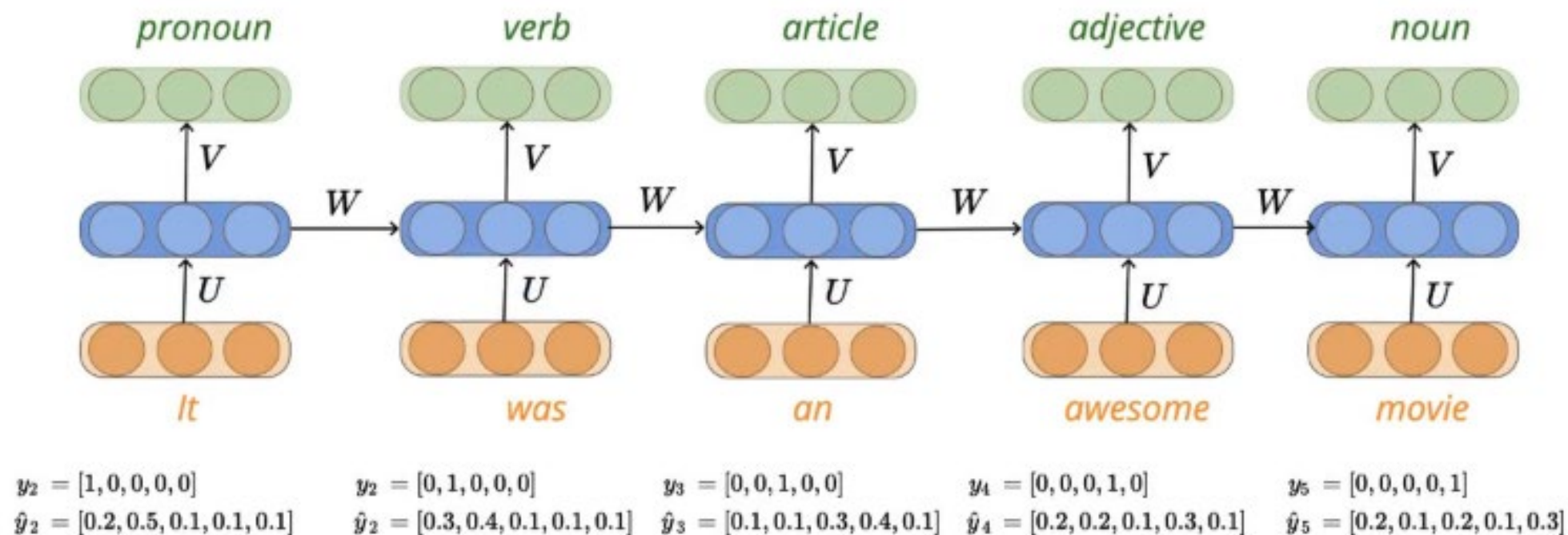

$$J(\theta) = -\frac{1}{m} \sum_{i=1}^m \log \hat{y}_{ic}$$

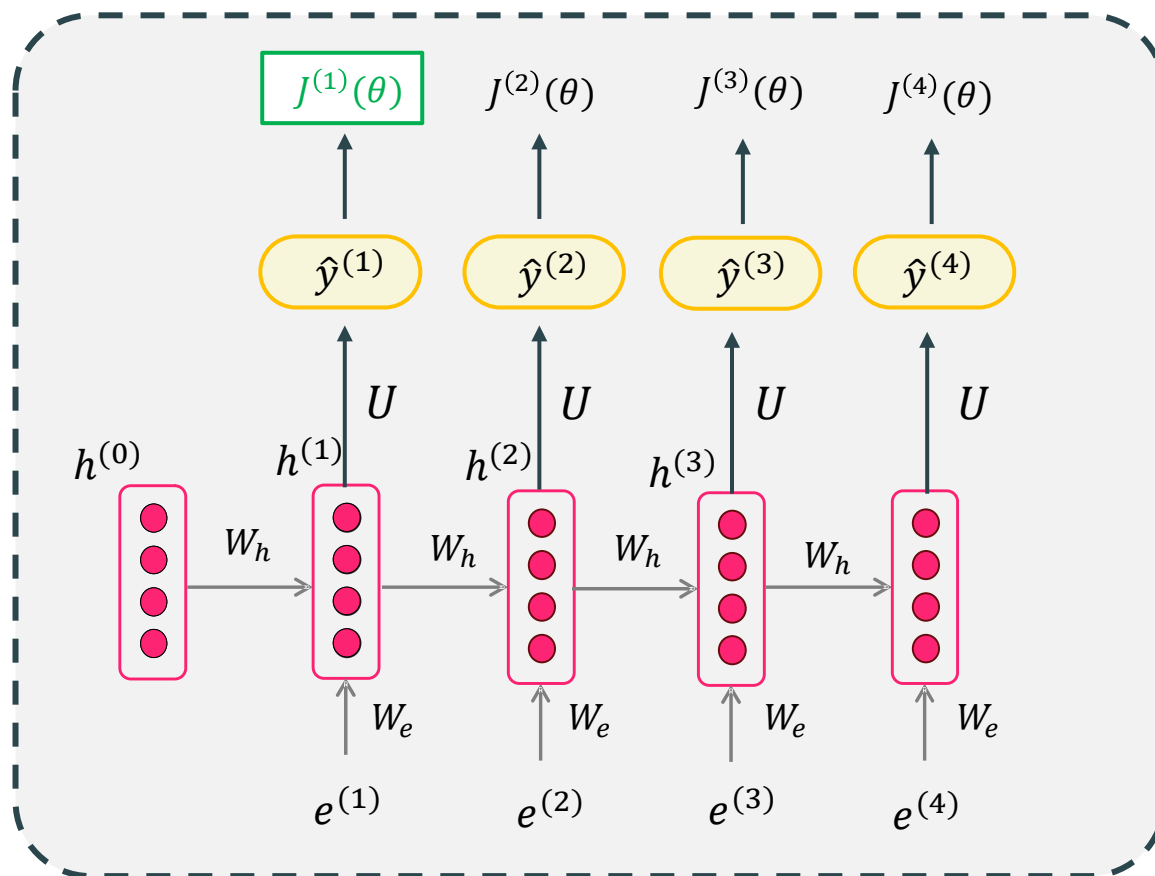
اگر برای هر گام زمانی یک خروجی داشتیم چه؟

ابتدا یک شکل برای درک بهتر

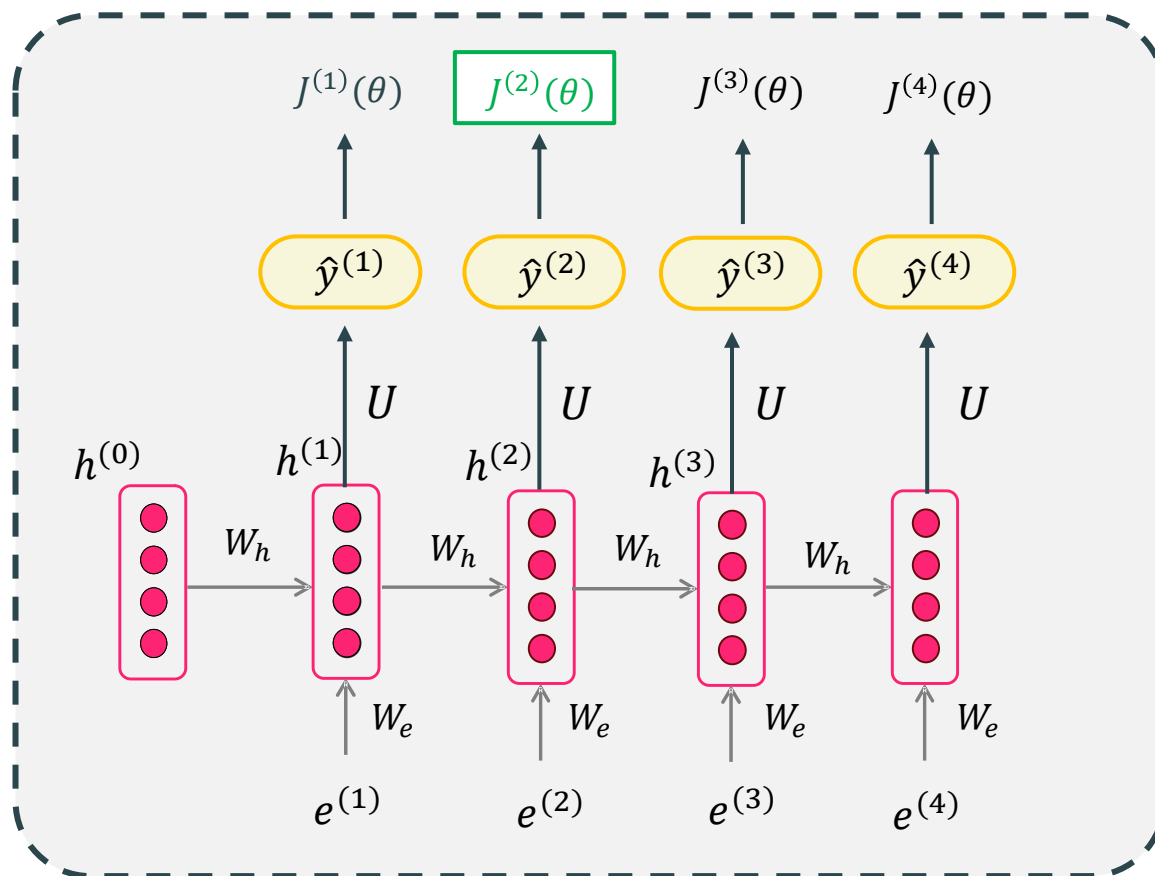
در لحظه $t=1$

$J^{(1)}(\theta)$

مقایسه خروجی لحظه ۱ با بردار one
hot کلمه بعد

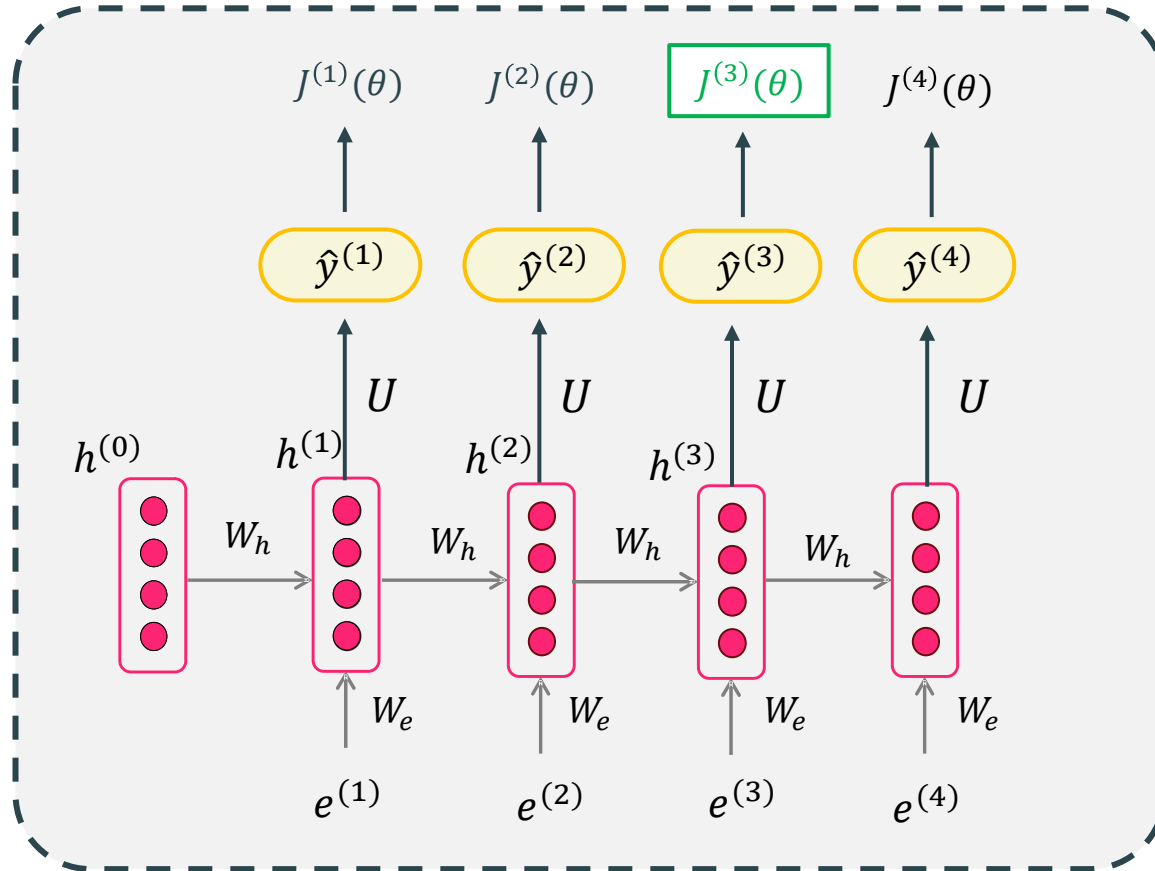
در لحظه $t=2$

$J^{(2)}(\theta)$

مقایسه خروجی لحظه ۲ با بردار one
hot کلمه بعد

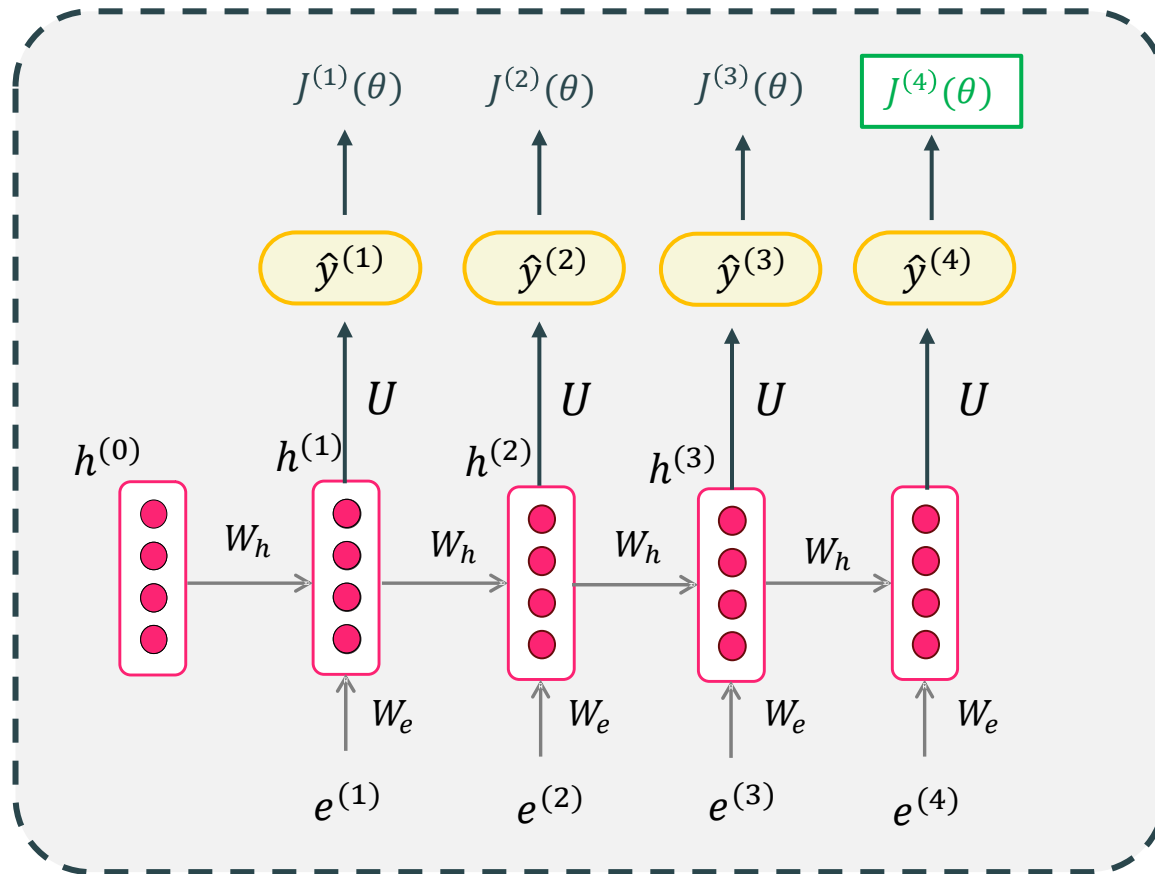
در لحظه $t=3$

$J^{(3)}(\theta)$

مقایسه خروجی لحظه ۳ با بردار one
hot کلمه بعد

در لحظه $t=4$

$J^{(4)}(\theta)$

مقایسه خروجی لحظه ۴ با بردار one
hot کلمه بعد

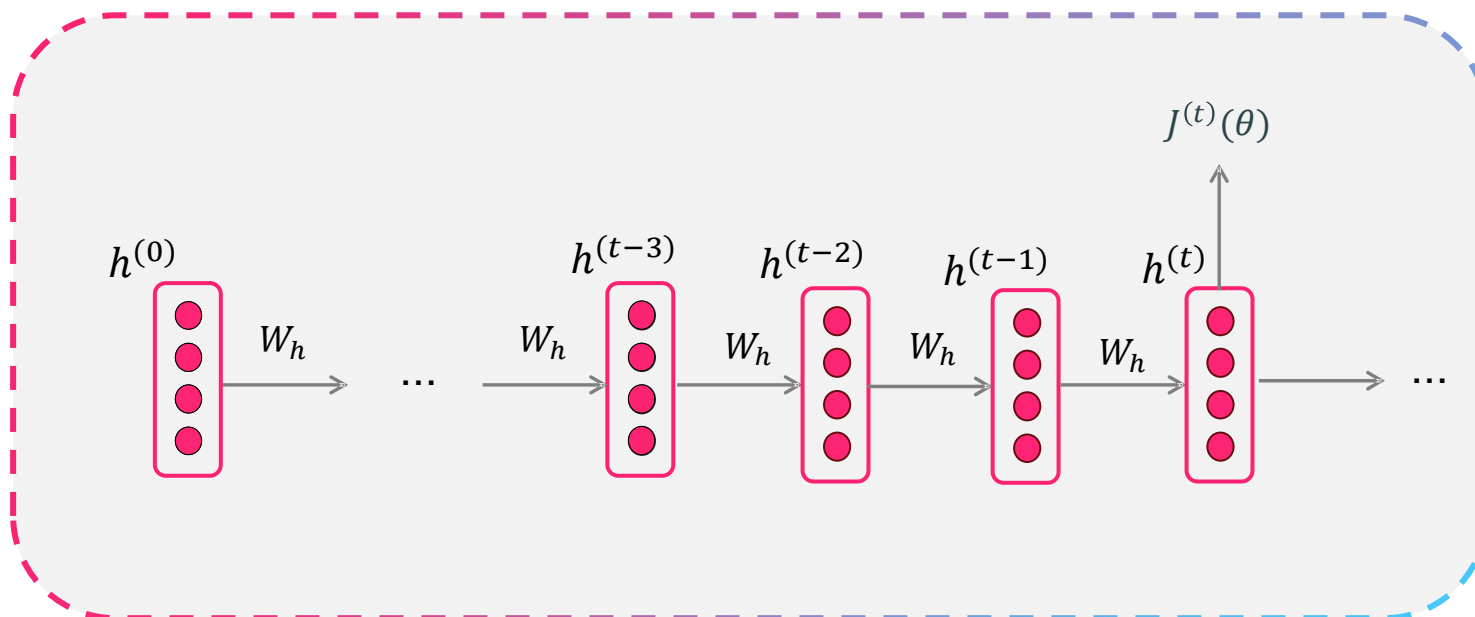
بنابراین Loss برای یک داده به شکل زیر است

$$J^{(t)}(\theta) = CE(\mathbf{y}^{(t)}, \hat{\mathbf{y}}^{(t)}) \quad \longrightarrow \quad J(\theta) = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T J^{(t)}(\theta)$$

اوکی. ولی ما به مشتق Loss نیاز داریم !

$$\theta^+ = \theta^- - \alpha \frac{\partial J}{\partial \theta}$$

حالا مشتق لاس نسبت به وزن ها چی میشه ؟

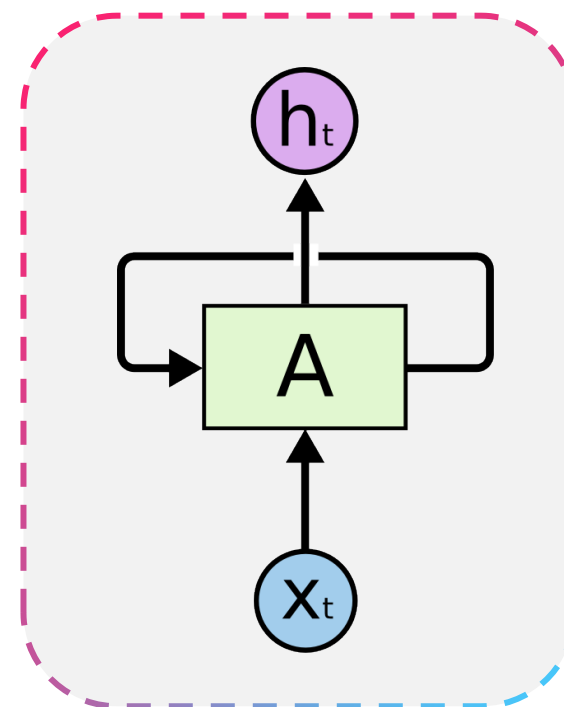

$$J(\theta) = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T J^{(t)}(\theta) \quad \longrightarrow \quad \frac{\partial J^{(t)}}{\partial W_h} = \sum_{i=1}^t \frac{\partial J^{(i)}}{\partial W_h} \Big|_{(i)}$$

اون مشتق رو محاسبه کن کامل و یک بار وزن ها رو آپدیت کن !

$$J(\theta) = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T J^{(t)}(\theta)$$

$$\theta^+ = \theta^- - \alpha \frac{\partial J}{\partial \theta}$$

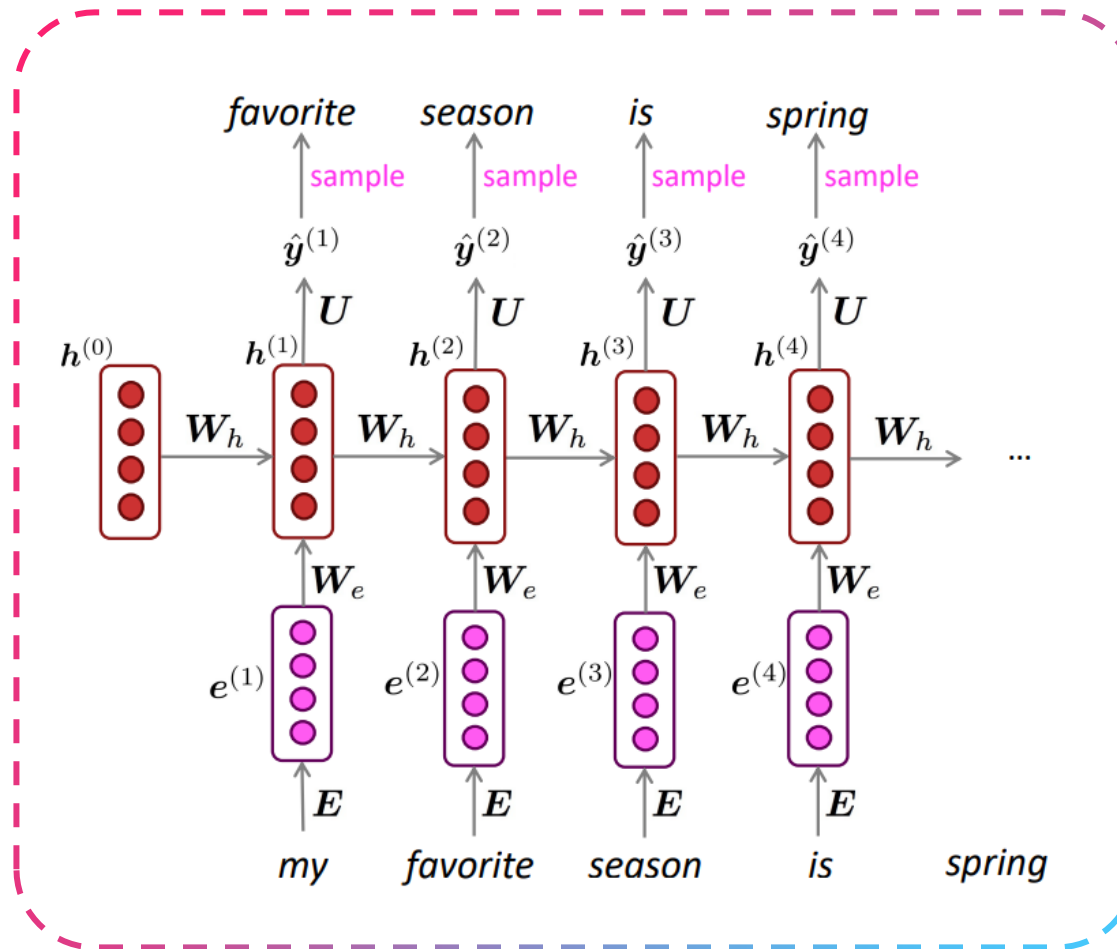

در عمل : Truncated BPTT

خیلی اوقات جهت این که محاسبات زیاد نشه تا ۲۰ گام زمانی مشتق ها محاسبه میشه.

تولید متن به کمک RNN های ساده

نمونه متن تولیدی (سخنان اوباما)

The United States will step up to the cost of a new challenges of the American people that will share the fact that we created the problem. They were attacked and so that they have to say that all the task of the final days of war that I will not be able to get this done.

جمع بندی

Language Model : یک سیستم که کلمه بعدی را پیشبینی میکند.

یک sequence از ورودی با هر طولی را دریافت میکند.
از وزن های یکسانی در هر گام زمانی استفاده میکند.
بسته به نیاز میتوانیم در هر مرحله خروجی داشته باشیم.

RNN : خانواده از شبکه های عصبی که

$RNN \neq LM$

RNN ها گزینه مناسبی برای LM ها هستند.

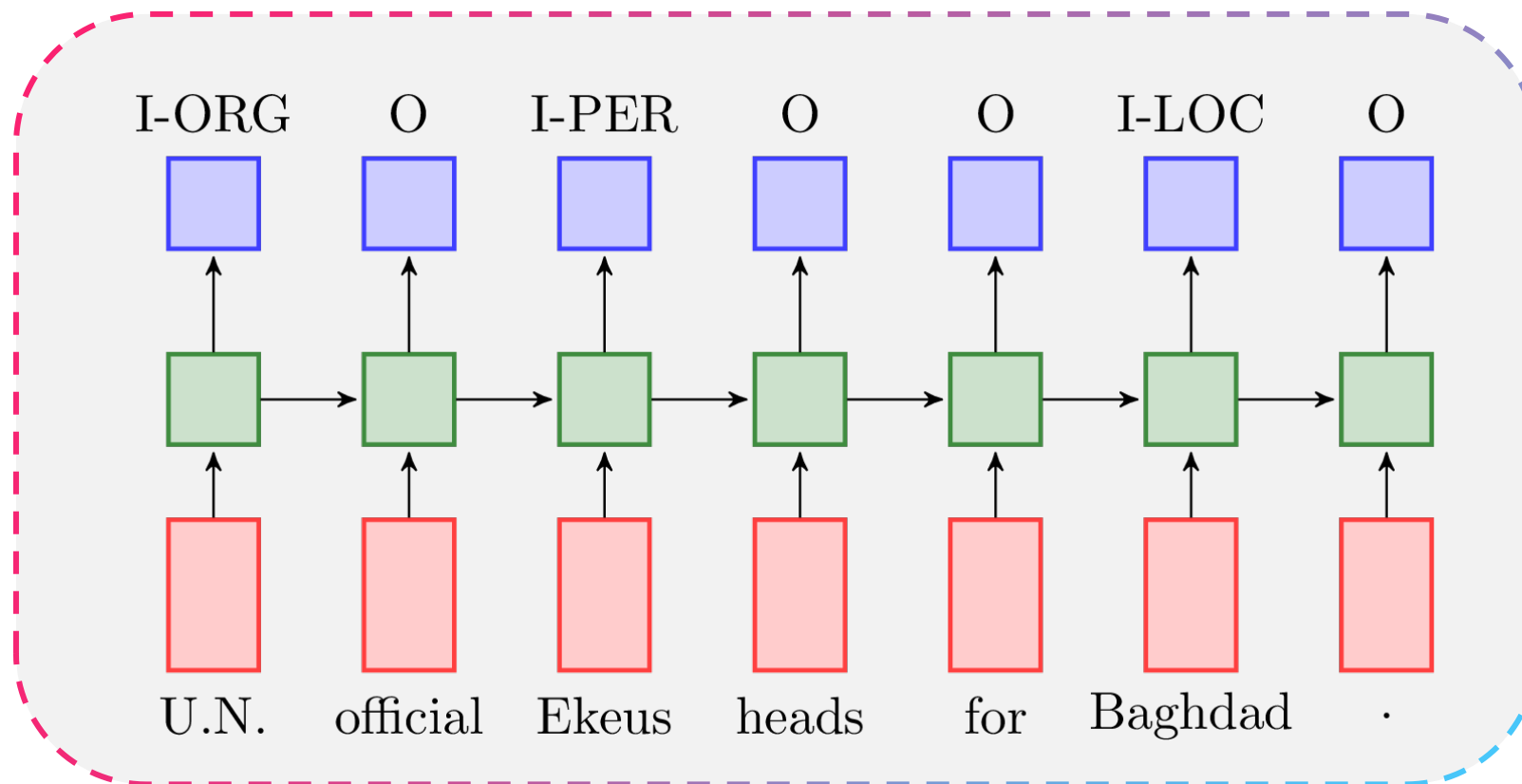
چطور از RNN ها در سایر کاربردها استفاده کنیم ؟

Named Entity Recognition

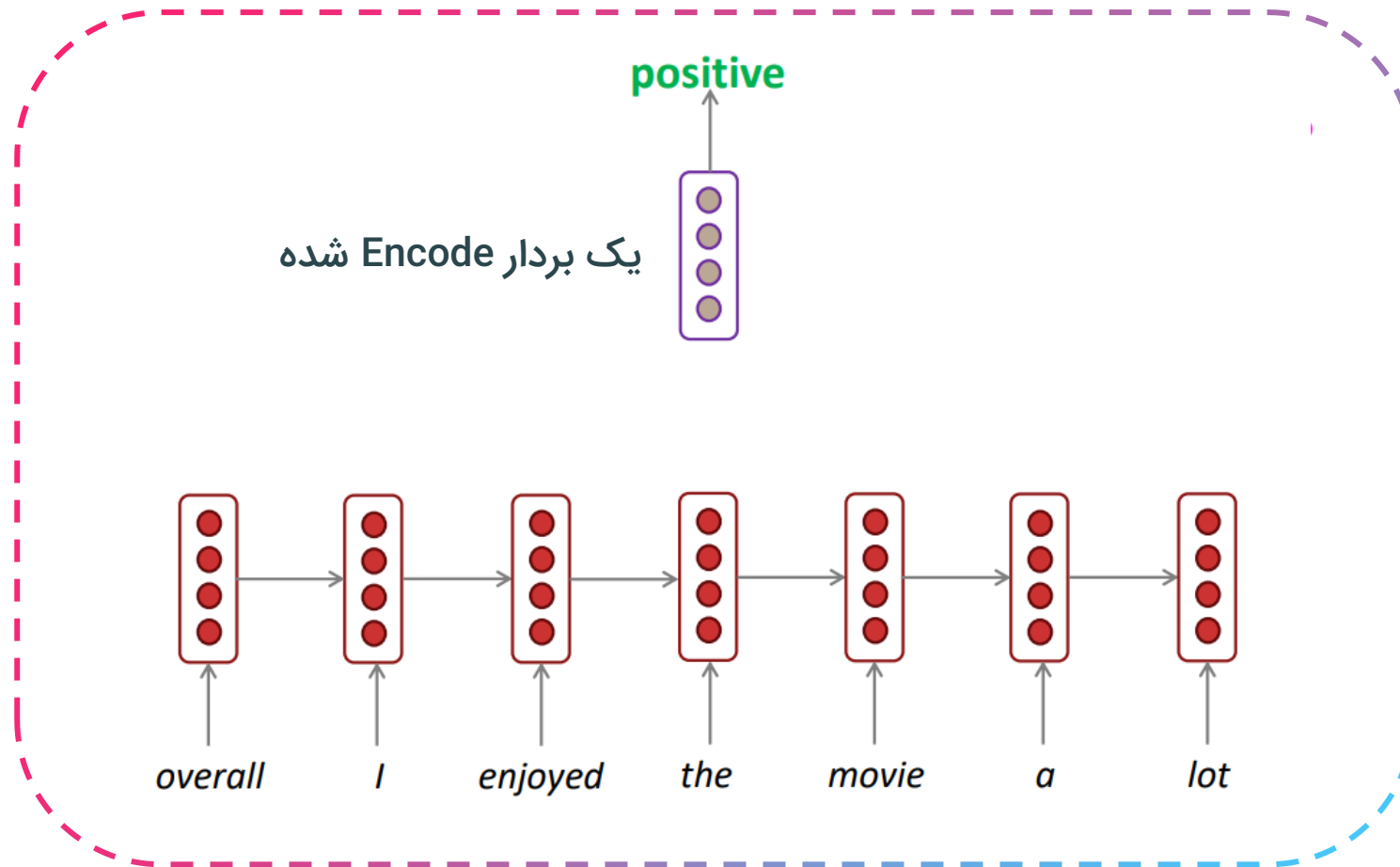
Person p Loc l Org o Event e Date d Other z

Barack Hussein Obama II * (born August 4, 1961 *) is an American * attorney and politician who served as the 44th President of the United States * from January 20, 2009 *, to January 20, 2017 *. A member of the Democratic Party *, he was the first African American * to serve as president. He was previously a United States Senator * from Illinois * and a member of the Illinois State Senate *.

استفاده از RNN در NER

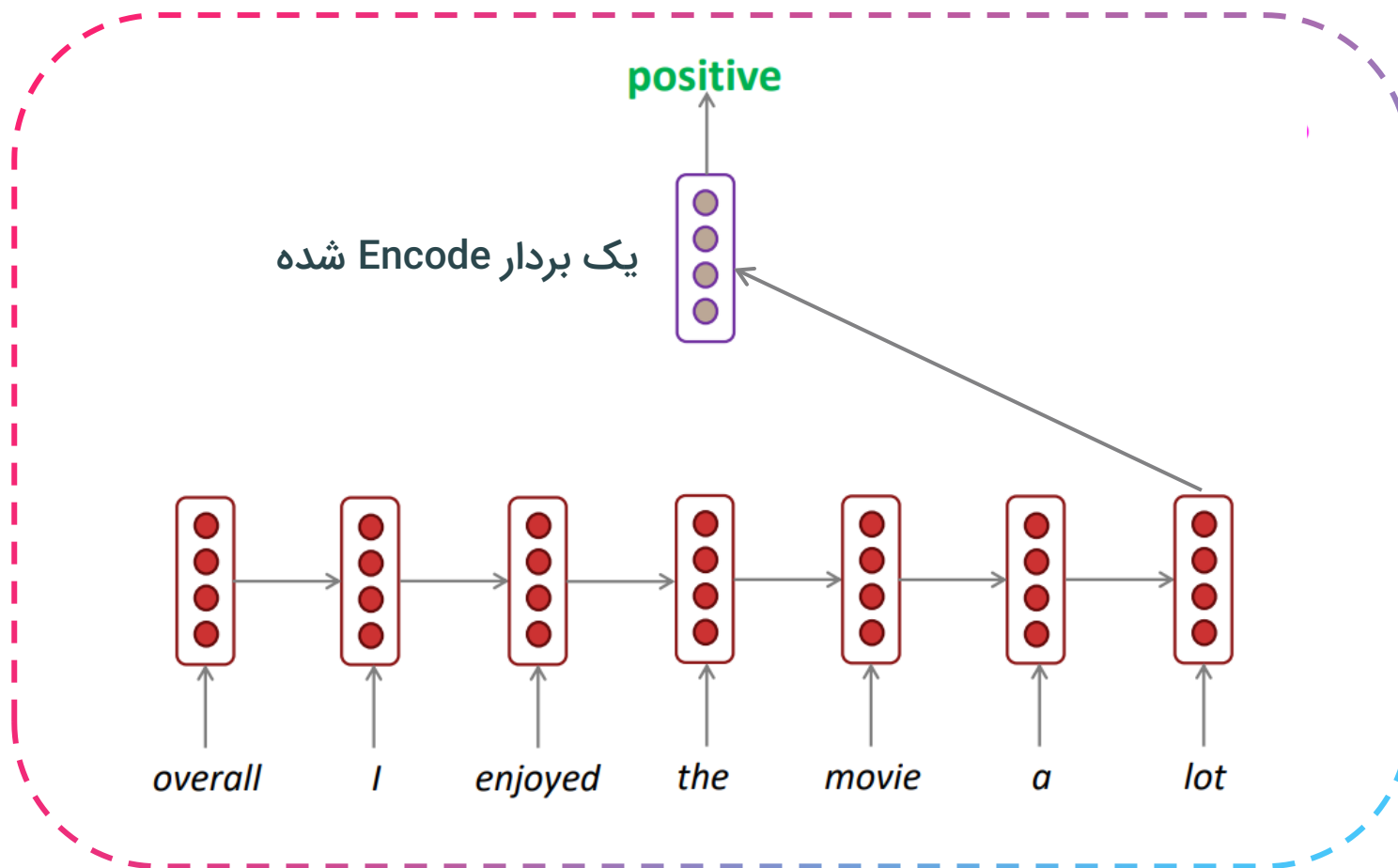

Sentiment Classification (تحلیل احساسات)

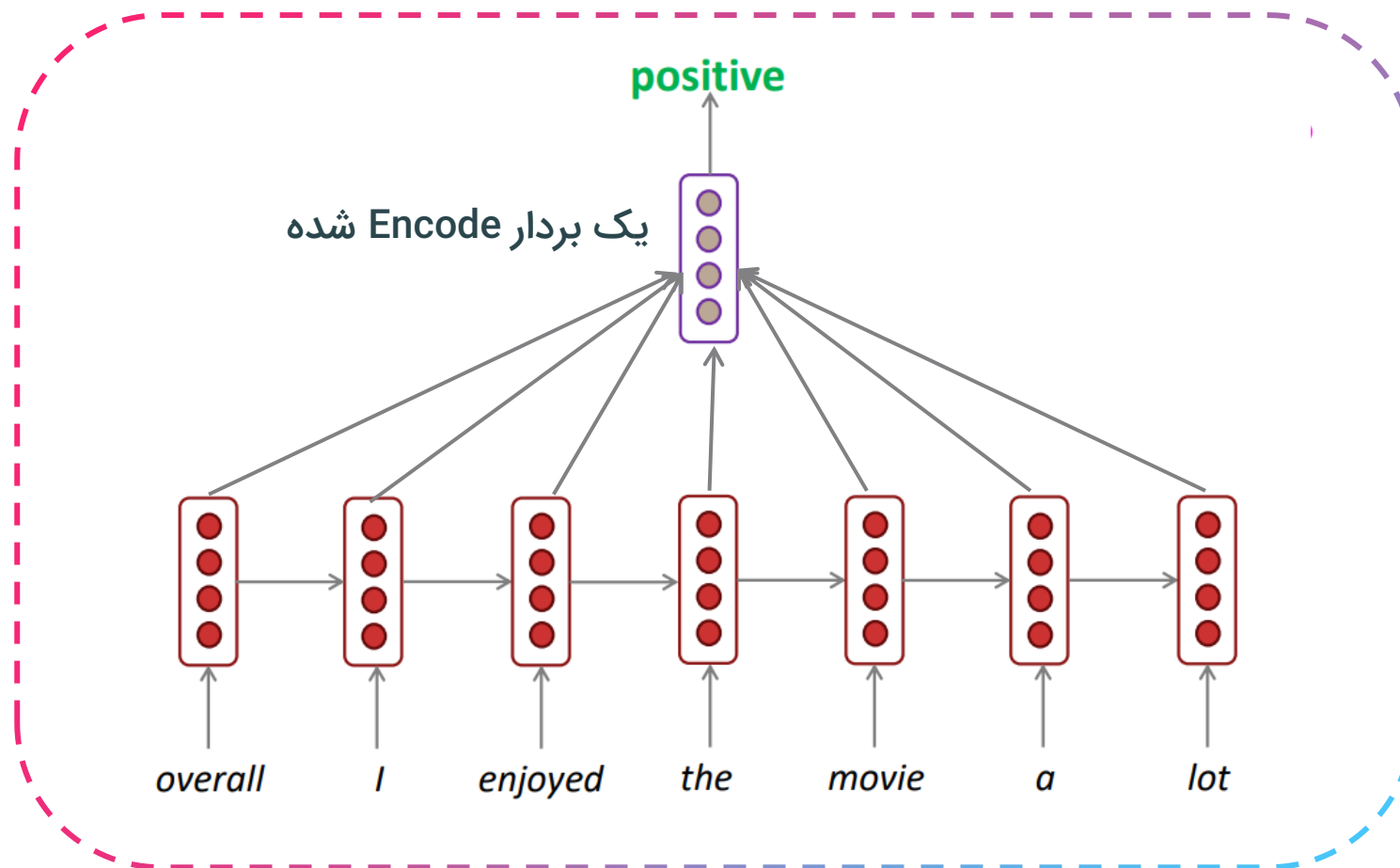

پیشنهادتان برای استخراج بردار Encode شده چیست ؟

گزینه ۱ : استفاده از آخرین hidden state

گزینه ۲ : استفاده از میانگین یا ماکزیمم روی المان های hidden state

تا الان :

بخش اول

❖ کاربرد شبکه های بازگشتی کجاست ؟

بخش دوم

❖ توضیح دقیق شبکه های بازگشتی

بخش سوم

❖ دو مثال ساده از این بزرگوار

بخش سوم : دو مثال ساده از این بزرگوار

یک مثال آموزشی

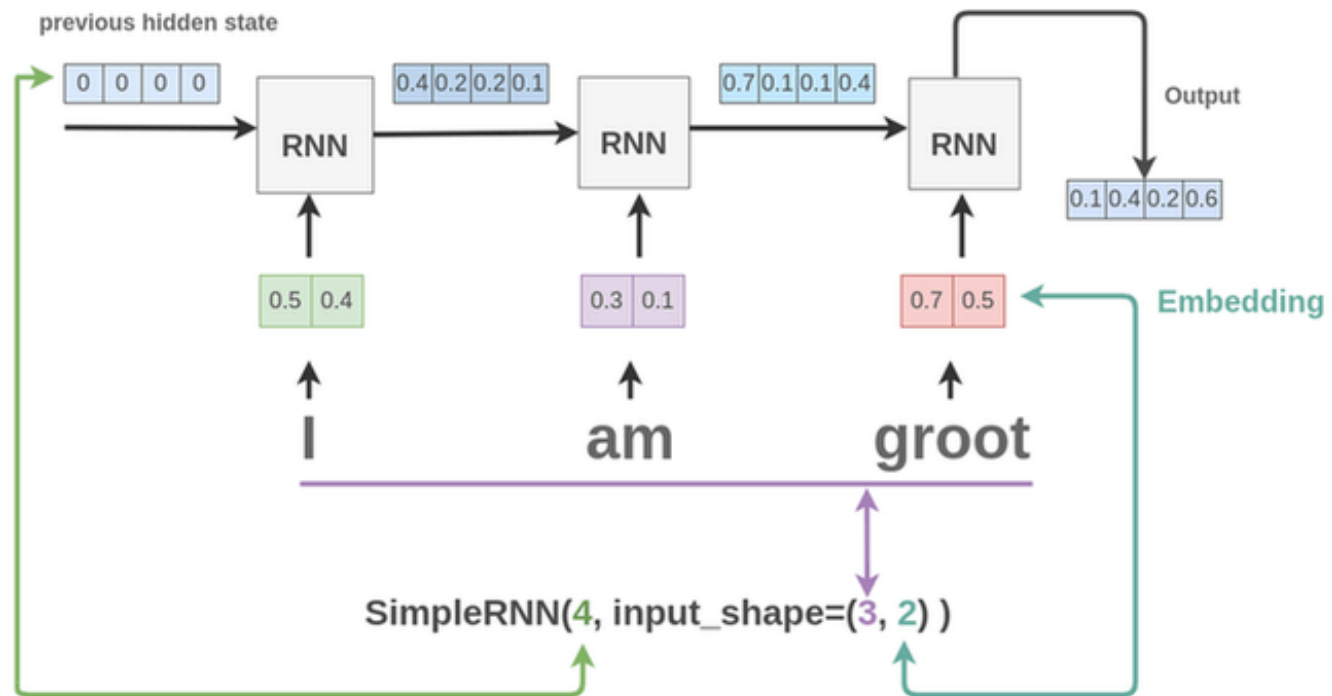

فرض: تبدیل کلمات به بردارهای عددی

Word	E1	E2
I	0.5	0.4
am	0.3	0.1
groot	0.7	0.5

```
model = Sequential()
```

```
model.add(SimpleRNN(4, input_shape=(3, 2)))
```


مثال عددی

```
x = tf.random.normal((1, 3, 2))  
  
layer = SimpleRNN(4, input_shape=(3, 2))  
  
output = layer(x)  
  
print(output.shape)  
  
# (1, 4)
```

ابعاد خروجی در این حالت برابر (batch_size , outputfeatures) است.

مطمئن هستیم همیشه گام زمانی ۳ است ؟

```
model = Sequential()  
model.add(SimpleRNN(4, input_shape=(None, 2)))
```


وقتی **None** میذاریم تا **هر میزان** که لازم هست برو جلو

نکته شوله

اگر Sequence اندازه ثابتی دارد مقدار آن را مشخص کنید به دو دلیل :

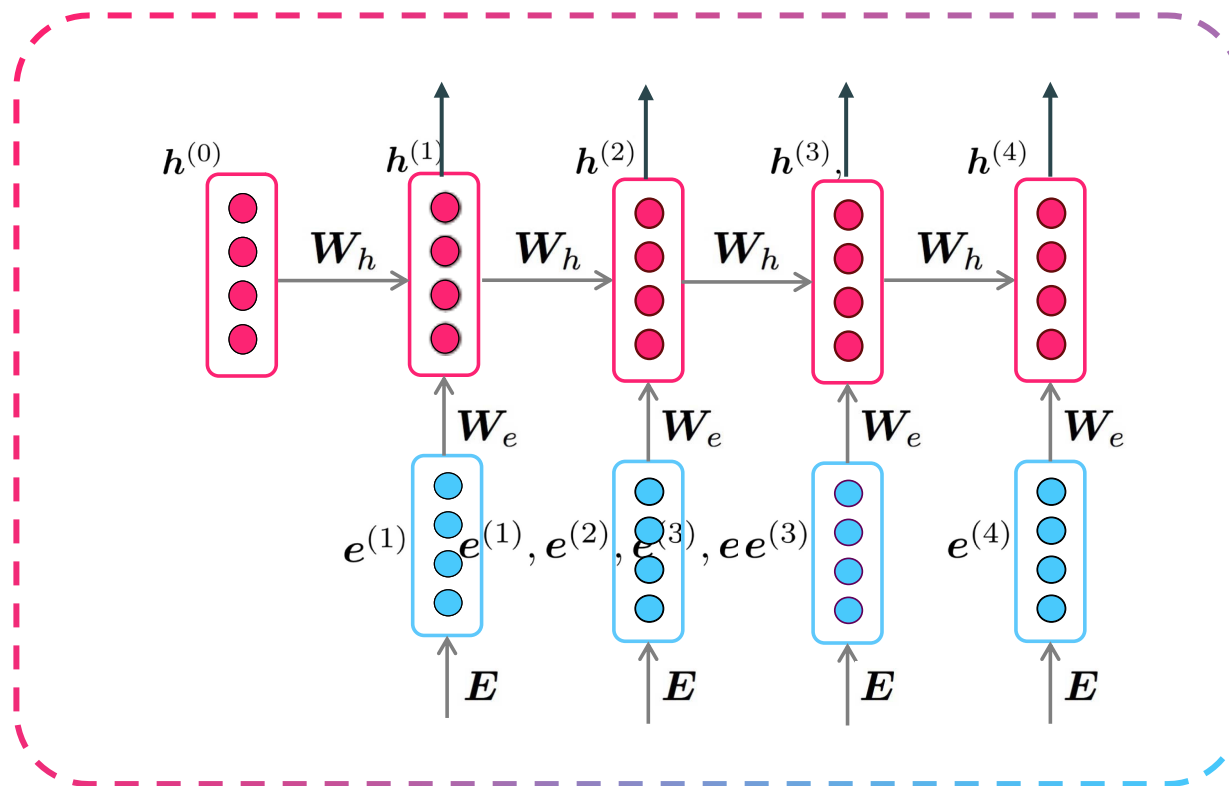
از نعمت `model.summary()` استفاده کنید.

به لحاظ محاسبات نیز بهینه سازی هایی انجام می شود.

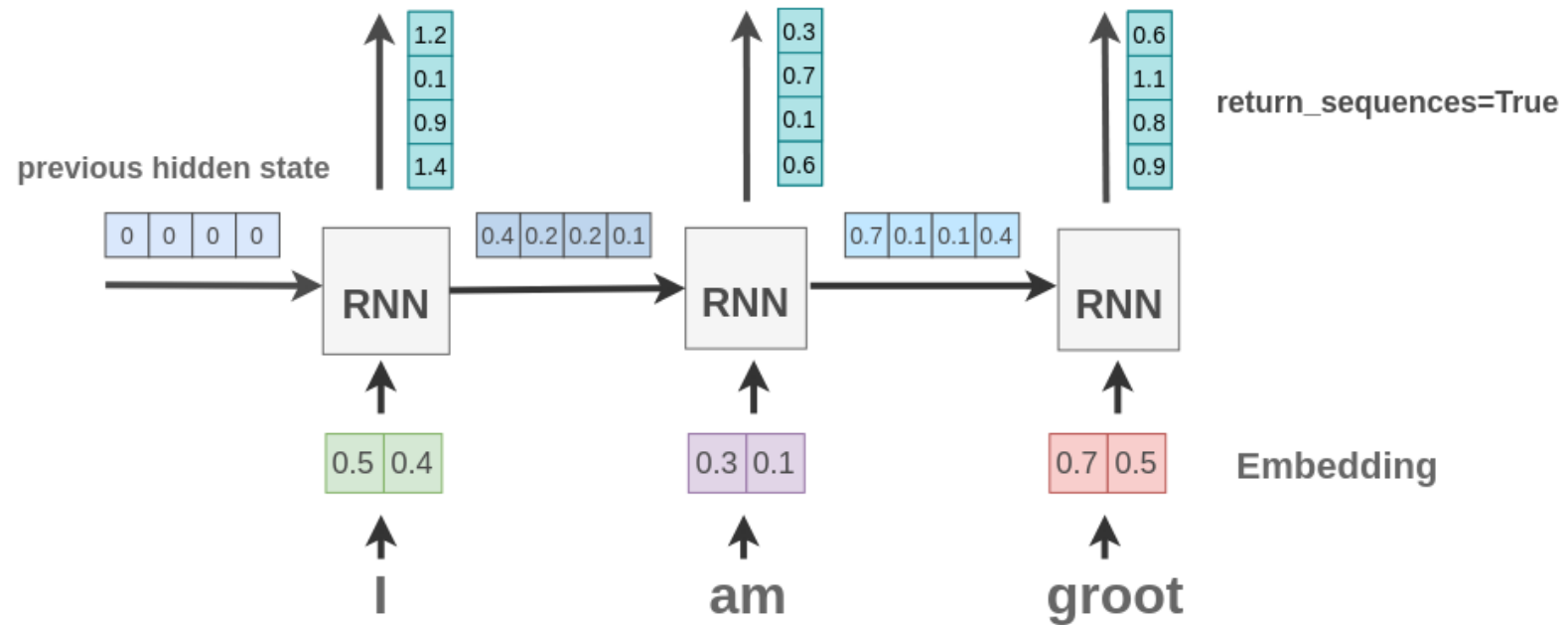
برای طبقه بندی

```
model = Sequential()  
model.add(SimpleRNN(4, input_shape=(3, 2)))  
model.add(Dense(1))
```

اگر همه hidden state ها را خواستیم چه ؟


```
model = Sequential()
model.add(SimpleRNN(4, input_shape=(3, 2), return_sequences=True))
```


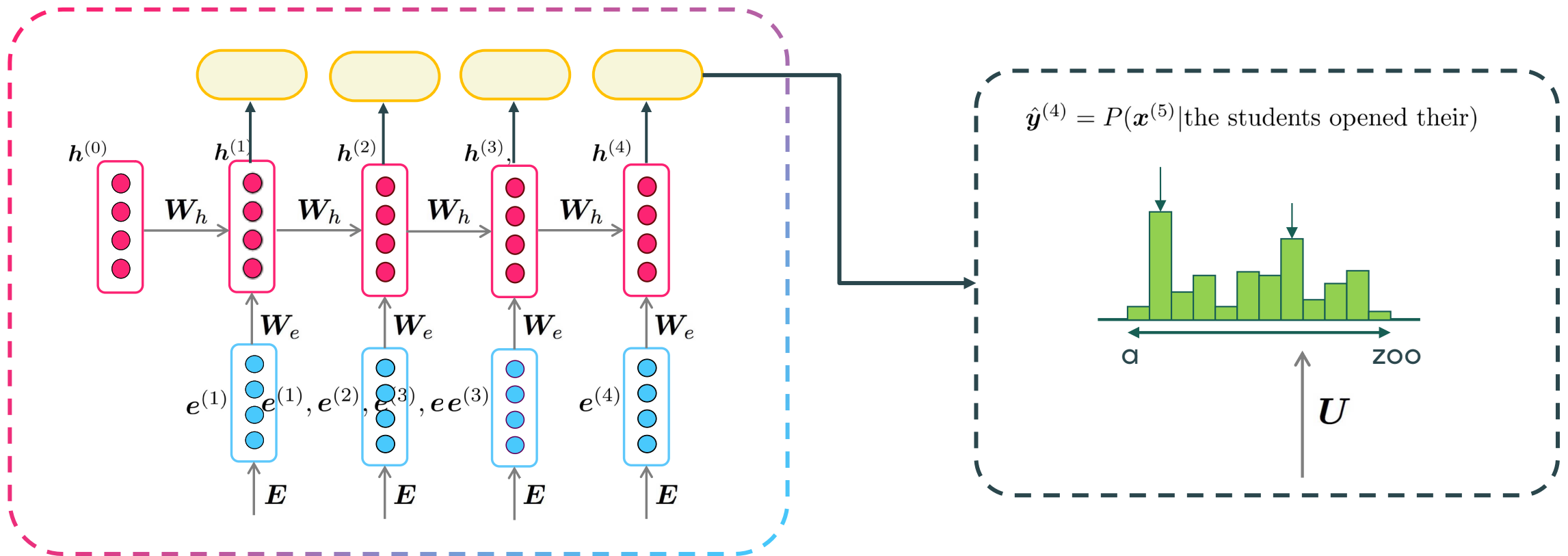
ابعاد خروجی در این حالت برابر (batch_size , timesteps, output_features) است.

مثال :

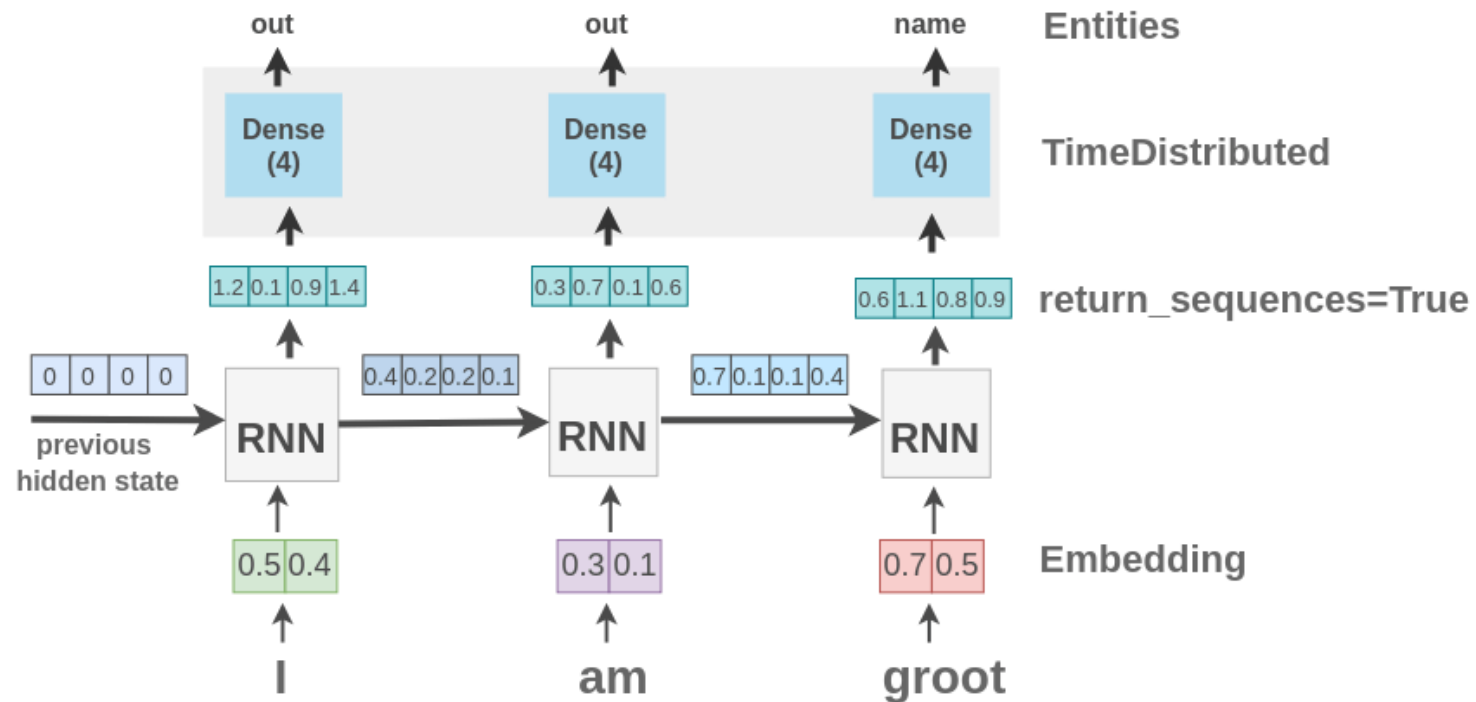
```
import tensorflow as tf
from tensorflow.keras.layers import SimpleRNN

x = tf.random.normal((1, 3, 2))
layer = SimpleRNN(4, input_shape=(3, 2), return_sequences=True)
output = layer(x)
print(output.shape)
# (1, 3, 4)
```

چطور از همه خروجی بگیریم حالا ؟

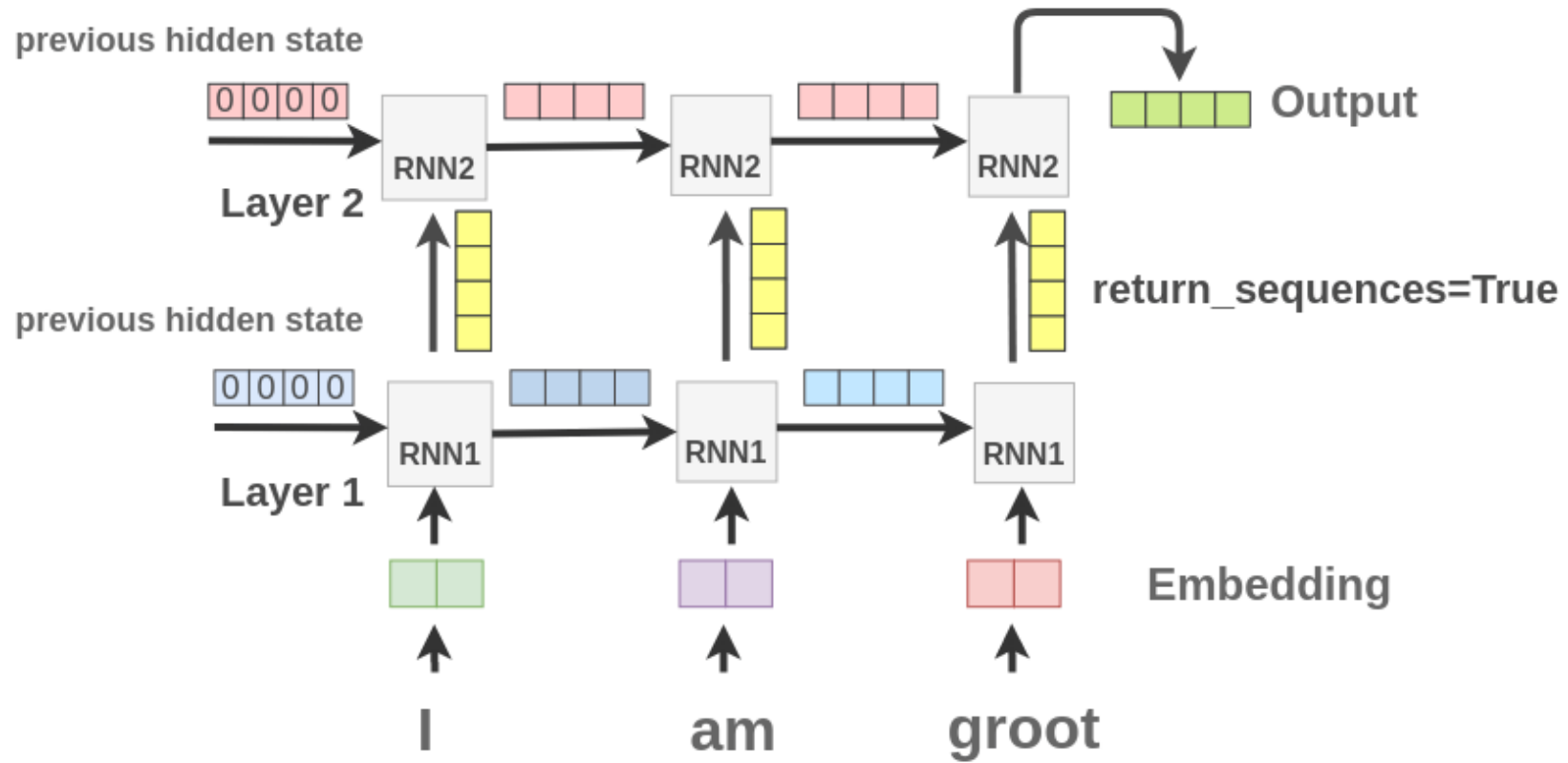
```
model = Sequential()  
model.add(SimpleRNN(4, input_shape=(3, 2), return_sequences=True))  
model.add(TimeDistributed(Dense(4, activation='softmax')))
```


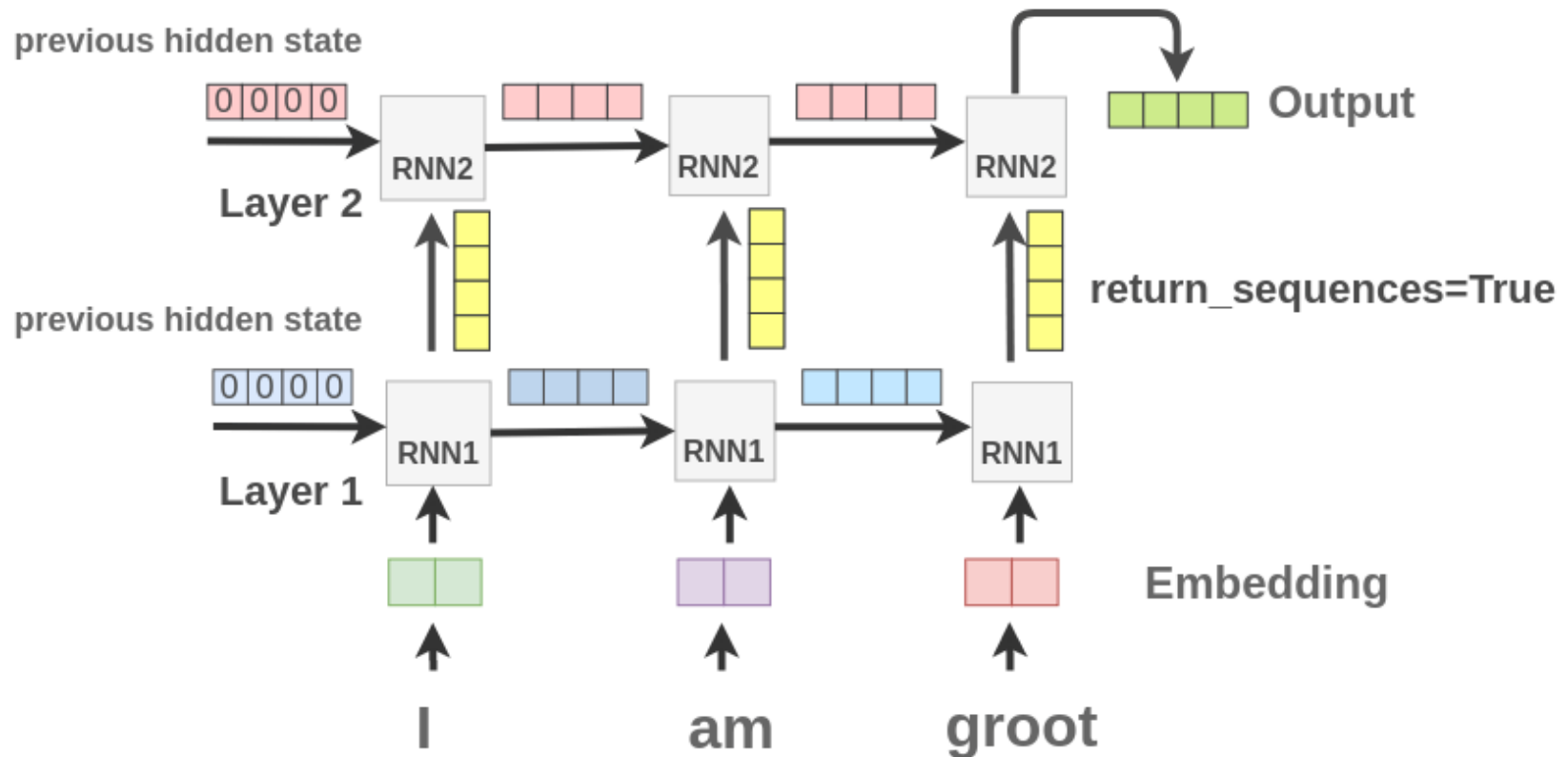
تعداد نرون های لایه آخر به تعداد کلاس هایی است که میخواهیم باشد.

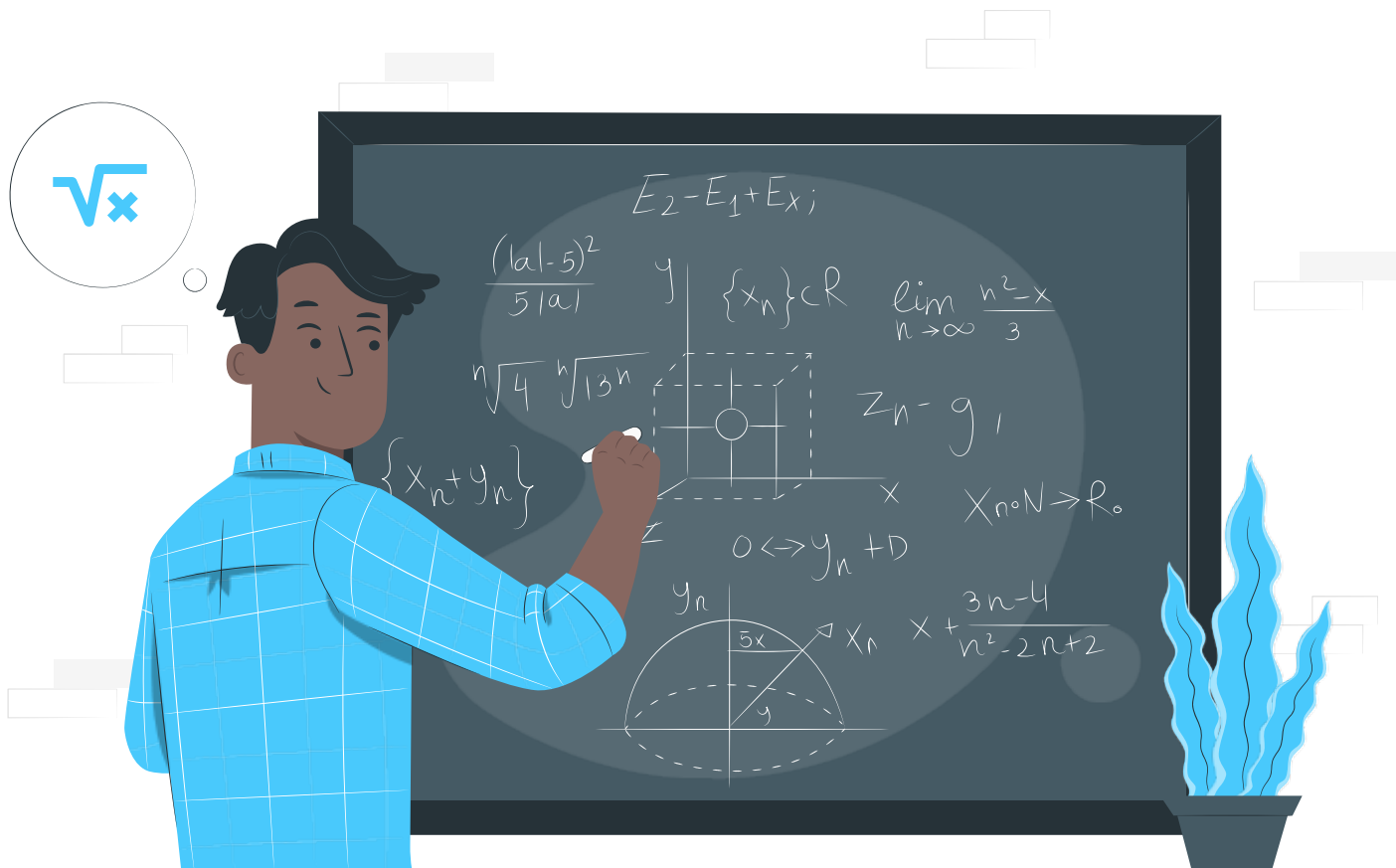
چرا یک لایه ! چند لایه چرا نداشته باشیم ؟


```
model = Sequential()  
model.add(SimpleRNN(4, input_shape=(3, 2), return_sequences=True))  
model.add(SimpleRNN(4))
```


مثالی کمی جدی تر

پیشنیاز ۱: آشنایی با دیتاست Imdb

نکته :

در Keras این دیتاست به صورت کامل پردازش شده و آماده در اختیار ما قرار داده شده است.

در Keras کلمات به تعدادی integer تبدیل شده اند که هر Integer متناظر با یک کلمه در دیکشنری است.

به عبارت دیگر

```
[  
  ["Hello", "world", "!"],  
  ["How", "are", "you", "doing", "today"],  
  ["The", "weather", "will", "be", "nice", "tomorrow"],  
]
```



```
[  
  [71, 1331, 4231]  
  [73, 8, 3215, 55, 927],  
  [83, 91, 1, 645, 1253, 947],  
]
```

خواندن دیتاست در Keras

```
from keras.datasets import imdb  
  
(train_data, train_labels), (test_data, test_labels) = imdb.load_data(num_words=10000)
```

۱۰ هزار واژه ای که بیشترین فراوانی در Training data را دارند، نگه دار. (کلمات نادر و کم تکرار را حذف کن)

نکات تکمیلی در این باره

اگر محدودیتی روی این کلمات نگذاریم باید با ۸۸۵۸۵ کلمه کار کنیم که بی خودی بزرگ است!

خیلی از کلمات فقط یک بار در جمله ای آمده اند و پردازش یا عدم پردازش آنها تاثیر خاصی در طبقه بندی ندارد.

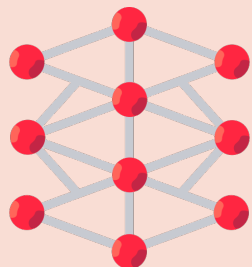
نمونه دیتای Train و Test

```
>>> train_data[0]
[1, 14, 22, 16, ... 178, 32]
>>> train_labels[0]
1
```

پیشنیاز ۲: تبدیل کلمات به بردارهای عددی

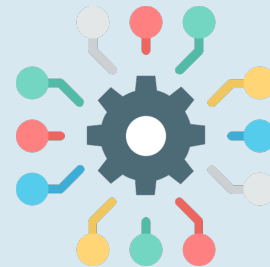
راه های تبدیل کلمات به بردارهای عددی

Train توسط خودمان !

Embedding Layer
Keras

مدل های pre-train

word2Vec, GloVe

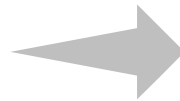
نکته کنکوری

اما در Keras همه جملات باید هم اندازه باشند تا بتوانیم از Embedding Layer استفاده کنیم.

راه حل: استفاده از pad_sequences در keras

جملات رو هم اندازه کنیم !

```
[  
  [71, 1331, 4231]  
  [73, 8, 3215, 55, 927],  
  [83, 91, 1, 645, 1253, 947],  
]
```



```
[[ 711  632   71    0    0    0]  
 [  73    8 3215   55  927    0]  
 [  83   91    1  645 1253  947]]
```

تابع همین موضوع در keras

```
keras.preprocessing.sequence.pad_sequences(  
    sequences, maxlen=None, padding="pre", value=0.0)
```

ورودی: لیست تودرتو

```
[[1], [2, 3], [4, 5, 6]]
```

خروجی: آرایه numpy دو بعدی

```
array([[0, 0, 1],  
       [0, 2, 3],  
       [4, 5, 6]])
```

مثال ۱ و ۲

```
>>> sequence = [[1], [2, 3], [4, 5, 6]]
>>> tf.keras.preprocessing.sequence.pad_sequences(sequence)
array([[0, 0, 1],
       [0, 2, 3],
       [4, 5, 6]], dtype=int32)
```

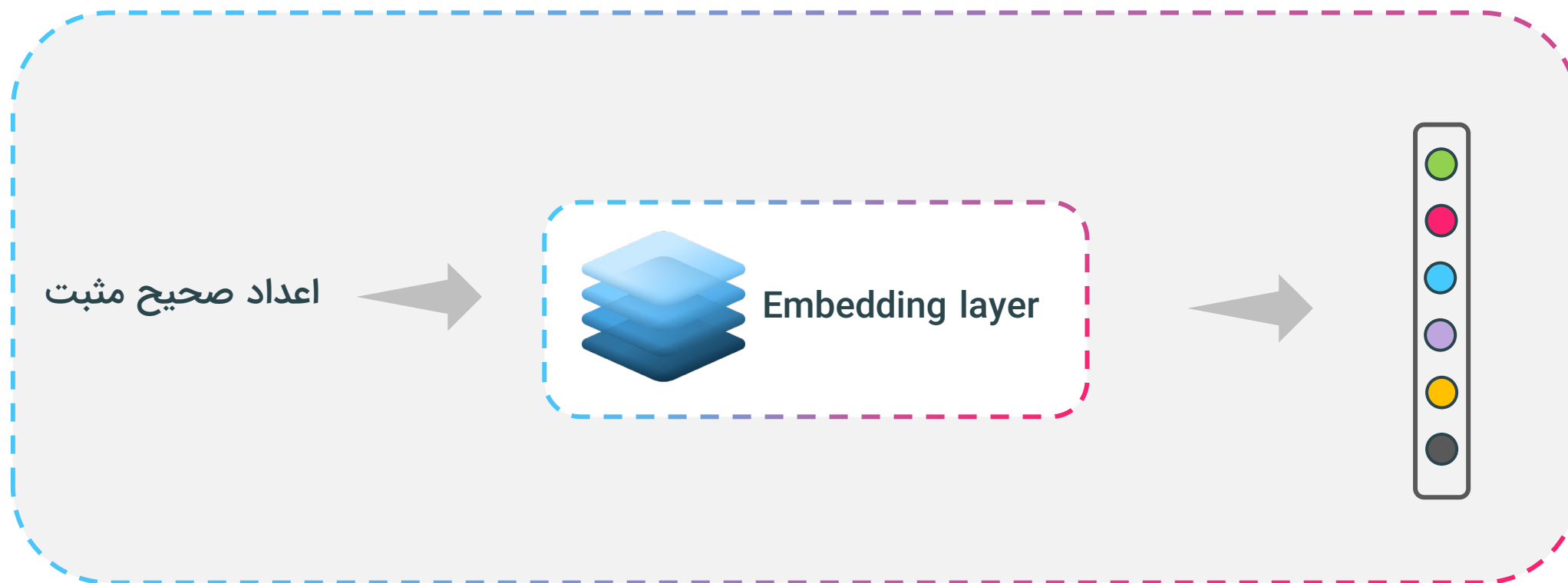
```
>>> tf.keras.preprocessing.sequence.pad_sequences(sequence, value=-1)
array([[ -1,  -1,  1],
       [-1,  2,  3],
       [ 4,  5,  6]], dtype=int32)
```

مثال ٣ و ٤

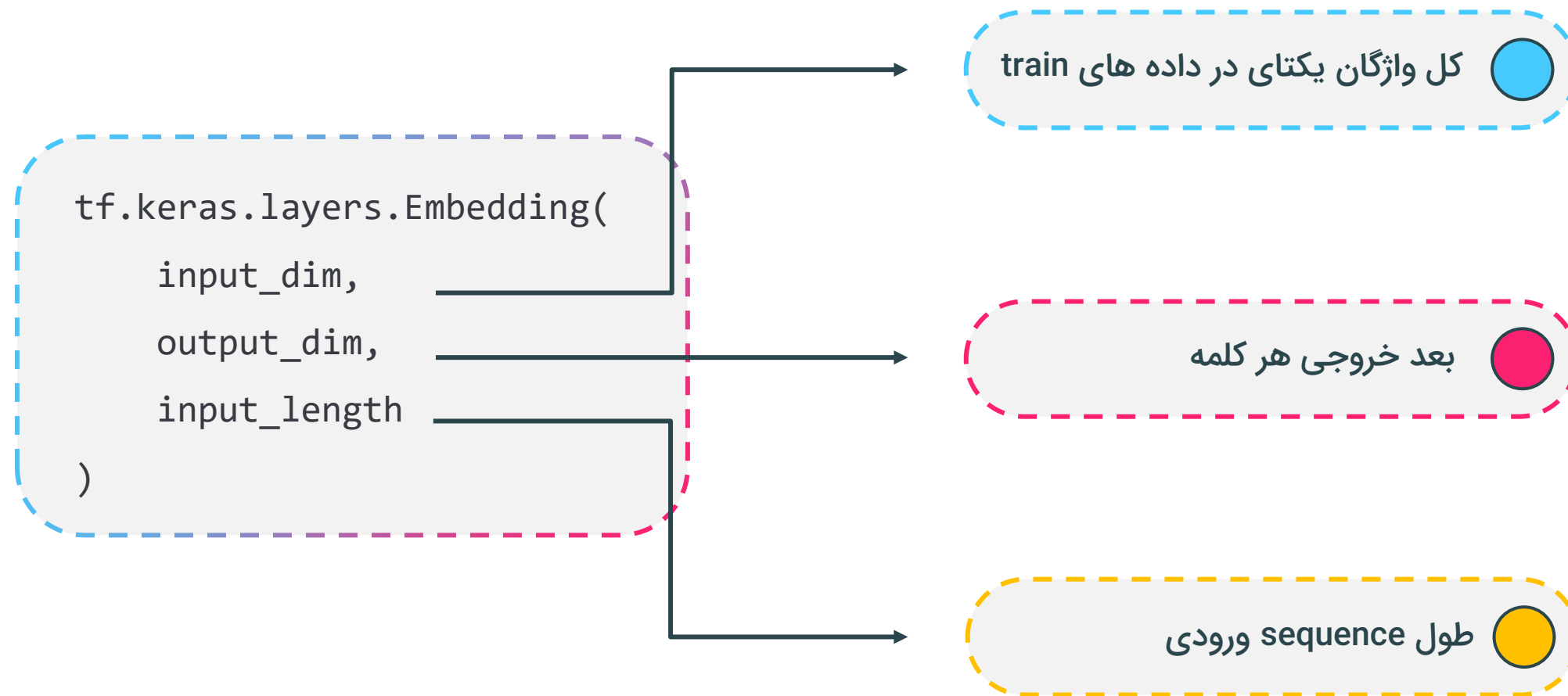
```
>>> tf.keras.preprocessing.sequence.pad_sequences(sequence, padding='post')  
array([[1, 0, 0],  
       [2, 3, 0],  
       [4, 5, 6]], dtype=int32)
```

```
>>> tf.keras.preprocessing.sequence.pad_sequences(sequence, maxlen=2)  
array([[0, 1],  
       [2, 3],  
       [5, 6]], dtype=int32)
```

پیشنیاز ۳ : لایه Embedding Keras از نگاهی کلی

ورودی های لایه embedding

حالا ديگه بریم وارد کد بشیم.

خسته نباشید بچه ها

